

50 ปี ครบรอบ 50 ปี

แพร่ร่วม!
แพร่ร่วม!

มาง
โอโต
โมบิล

เมืองใหม่

Esso

ภาพประกอบเรื่องในอดีต
ผลงาน อาจารย์ ปยุต เตชธรรม์

ตำนาน ความรู้คือประทีป

วาสนา ประสิทธิ์จตุระกุล
บรรณาธิการ

พื่ออ่านหลายท่านคงไม่ทราบว่า "ความรู้คือประทีป" ในมือของท่านนี้ มีอายุครบ ๕๐ ปี ในปีที่นี้ กว่าจะมาถึงวันนี้ มีเรื่องราวมากมายที่เกิดขึ้น มีบรรณาธิการหลายคนของ "ความรู้คือประทีป" ได้สร้างสิ่งใหม่ๆ ให้แก่วงการหนังสือเมืองไทย

ในโอกาสครบ ๕๐ ปี "ความรู้คือประทีป" ดิฉันขอพาท่านผู้อ่านนั่งไทม์แมชชีนย้อนกลับไปยังจุดเริ่มต้นตำนานดวงประทีปกัน ประเด็นแรกที่ขอยก คือ เหตุใดบริษัทน้ำมันข้ามชาติ (ในขณะนั้น) อย่างเอสโซ่ จึงจัดทำหนังสือที่ให้ความรู้แก่สาธารณชน โดยไม่จำหน่าย? หนังสือเล่มนี้มีความเป็นมาอย่างไร?

โชคดีที่บรรณาธิการ **ความรู้คือประทีป** ในอดีตทุกท่าน ทำหนังสือเล่มนี้ด้วยใจรัก หนังสือจึงมีการรวมเล่มและเก็บรักษาไว้อย่างดีโดยวิธีการเย็บก็ใส่ปกแข็งสวยงาม ดิฉันจึงสามารถค้นคว้า "ประทีป" เล่มแรก ซึ่งจัดทำโดย บริษัท แสตนด์การ์ด แวก์คัมมอยล์ จำกัด สาขาประเทศไทย ในปี ๒๕๐๒ มีหน้าปกเป็นภาพสีน้ำมันของพระปฐมเจดีย์ และมีชื่อสั้นๆ แต่ได้ใจความว่า "ประทีป" พร้อมมอบหน้าที่เขียนแสดงถึงจุดมุ่งหมายในการจัดทำไว้ว่า

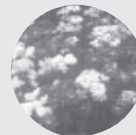
ปก : ๕๐ ปี ความรู้คือประทีป

ตำนานดวงประทีป ๒๓

เจ้าพระยา
สายธารแห่งชีวิต ๒

ดอกไม้บาน
บนดอยตุง ๑๒๓

ภาษาของพ่อ ๒๓๐

สาร
¹⁸F-FDOPA ๒๓๔

ปฏิทินกะพลิงงาน ๓๐

ประทีปบริการสนับ ๓๔

แดเนียล อี. ไลอันส์

ประธานกรรมการและกรรมการผู้จัดการ

มงคลนิมิตร เอื้อเชิดกุล

กรรมการและผู้จัดการประชาสัมพันธ์

กิตติยวดี นิลวรรณ

ผู้จัดการสื่อสารสัมพันธ์

วาสนา ประสิทธิ์จตุระกุล

บรรณาธิการ

โทร. ๐-๒๒๖๒-๔๓๓๔

e-mail : th-vnt@exxonmobil.com

บริษัท เอสโซ่ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)

๓๑๙๕/๑๗-๒๙ ถนนพระราม ๔

ต.ป.ณ. ๑๘๙ กรุงเทพมหานคร โทร. ๐-๒๒๖๒-๔๐๐๐

www.exxonmobil.co.th

บั้งบั้ง

"จัดหนังสือธรรมชาติสามัญประจำ
 โดยไม่มีอะไรใหม่ ย่อมก่อให้เกิด
 ความเบื่อหน่ายขึ้นทั้งฝ่ายจัดทำและฝ่ายผู้รับ
 ลุคิการบ ๒๕๑๑ นี้จึงขอเริ่มบุกเบิกเข้าไปสู่มิติแห่ง
 pop-op ให้เป็นประวัติแห่งการจัดทำหนังสือ (ของเรา)
 คาดว่าผู้รับคงพอใจ
 ส่วนท่านที่ไม่ชอบก็ขอให้ปลงเสียว่าตาพาด
 เห็นแสงสีประหลาดพลิกพลันเกิดขึ้นในความเก่า (ลายคราม)
 ที่เคยเห็นมาจนชินเกิด"

หนังสือ "ประทับ"
เล่มแรก

"จุดประสงค์ใหญ่ของหนังสือมีอยู่สามประการ **ประการแรก**
 คือ การให้ความบันเทิงในด้านความรู้จากการอ่าน การอ่านหนังสือ
 นั้น นอกจากจะเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ยังเป็นเครื่องสร้างความ
 เพลิดเพลินอีกด้วย **ประการที่สอง**คือ ความหวังที่ท่านผู้รู้และผู้มีวิชา
 จะใช้หนังสือเล่มนี้ให้เป็นประโยชน์ในการแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกัน
 และกัน ความรู้ นั้นเป็นของไม่ตาย แต่การที่ไม่ตายโดยมีชีวิตอยู่อย่าง
 ชงกะตายนั้นก็ไม่ใช่สิ่งที่พึงปรารถนา ชีวิตคือความงอกงามเติบโต
 แต่ชีวิตของคนมิได้หมายถึงความงอกงามแห่งครอบครัวมีลูกหลาน
 สืบพันธุ์ต่อเนื่องกันไปอย่างเดียวกัหาไม่ แต่ยังหมายถึงการเติบโต
 ทางจิตใจ ซึ่งได้จากการศึกษาหาความรู้ให้ตัวเอง ใช้ความรู้ให้เป็น
 ประโยชน์ และถ่ายทอดความรู้นั้นไปยังผู้อื่นอีก **ประการที่สาม**คือ
 การให้ประชาชนมีความเข้าใจเรื่องน้ำมัน ทั้งนี้เพราะในปัจจุบัน
 ประเทศไทยกำลังเป็นประเทศที่จะมีอุตสาหกรรมน้ำมัน กล่าวคือ
 โรงกลั่น วิชาความรู้เรื่องน้ำมันก็กำลังเป็นที่สนใจต่อประชาชนทั่วไป
 ในฐานะที่บริษัทเป็นผู้ดำเนินกิจการน้ำมัน ทั้งในด้านการหา การขุด
 การกลั่น การขนส่งและการขายมานานปี ก็ใครที่จะเสนอความรู้ทาง
 นี้ไว้ต่อท่านผู้อ่านด้วย"

"ประทีป" เล่มแรกๆ ไม่ปรากฏนามบรรณาธิการ มีแต่ข้อความที่ปกหลังแจ้งว่า "พิมพ์ที่ บริษัทการพิมพ์สตรีสาร จำกัด นางเรวดี เทียนประภาส ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา" มีคณะผู้จัดทำที่เป็นชาวแสดนแวก์ และผู้ร่วมจัดทำซึ่งอยู่นอกวงของบริษัท โดยบริษัทการพิมพ์สตรีสาร จำกัด จัดทำประทีปตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๒ จนถึงฉบับเดือนมิถุนายน ๒๕๐๕ ก็เปลี่ยนเป็นพิมพ์ที่ บริษัท ประชุมการช่าง จำกัด และมีนายประพันธ์ เหวตระกุล เป็นผู้พิมพ์และผู้โฆษณา หลังจากนั้นก็มี การเปลี่ยนแปลงโรงพิมพ์เรื่อยมาจนกระทั่งปัจจุบัน พิมพ์ที่ บริษัท เพอร์เฟคท์ พรินท์ แอนด์ เอ็ดเวอร์ไทท์ จำกัด และออกแบบโดย บริษัท เวิร์ค ออฟ ครีเอทีฟ กรุป จำกัด

ช่วงทศวรรษแรก มีบุคคลที่มีชื่อเสียงหลายท่านได้อุทิศเวลาให้บทความและภาพประกอบแก่ประทีป อาทิ อ. เขียน แยมศิริ แห่งมหาวิทยาลัยศิลปากร อ. จิตต์ จงมันคง ปรมาจารย์ด้านถ่ายภาพ หม่อมเจ้าสุภัทราวดี ดิศกุล พระวรวงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยลาภ พลุดิ- ยากร พระยาอนุমানราชทน อ. สมบัติ พลายน้อย วลีษฐ์ เดชกฤษธร เทพชู ทับทอง มรว. ศึกฤทธิ์ ปราโมช มรว. สุนิดา กิติยากร ประพันธ์ เหวตระกุล บรรณาธิการหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ประมุข อุณหภูมิลักษณ์ สุทธิชัย หยุ่น ฯลฯ

รูปเล่มสะดุดตาภาษาสะวิง

คนที่ปรากฏชื่อเป็นบรรณาธิการคนแรก คือ คุณวิรัตน์ สุทธ- สเลียร ซึ่งเป็นนักข่าวที่คนในแวดวงหนังสือพิมพ์รุ่นก่อนๆ รู้จักเป็นอย่างดี บทบรรณาธิการฉบับแรกของท่านอยู่ในฉบับต้อนรับฤดูฝน ๒๕๐๖

คุณวิรัตน์ เป็นผู้ริเริ่มการออกแบบรูปเล่มหนังสือที่สะดุดตา ด้วยสีล้นสดใสแบบ ป๊อป อาร์ต อีโอป อาร์ต และไซคีเดลิกอาร์ต พร้อมทั้งบรรณาธิการสำนวนสะวิงในฉบับ ดังต่อไปนี้

"จัดหนังสือธรรมดาสามัญจำเ โดยไม่มีอะไรใหม่ ย่อมก่อให้เกิดความเบื่อหน่ายขึ้นทั้งฝ่ายจัดทำและฝ่ายผู้รับ ลุคักราช ๒๕๑๑ นี้ จึงขอเริ่มบุกเบิกเข้าไปสู่มิติแห่ง pop-op* ให้เป็นประวัติแห่งการจัดทำหนังสือ (ของเรา) คาดว่าผู้รับคงพอใจ ส่วนท่านที่ไม่ชอบก็ขอให้ปลงเสียว่าตาฝ้าตาเห็นแสงสีประหลาดพิลึกพิลั่นเกิดขึ้นในความเก่า (ลายคราม) ที่เคยเห็นมาจนชินเถิด"

บรรณาธิการขอถือโอกาสนี้ ปรับเปลี่ยนรูปเล่มของความรู้ คือประทีปให้สดใสสะดุดตา ในปีนี้หนังสือมีอายุครึ่งศตวรรษ เพื่อเป็นการระลึกถึงบรรณาธิการคนแรกของประทีป และบรรณาธิการท่านต่อๆ มา รวมทั้งนักเขียน ช่างภาพ และศิลปินทุกท่าน ที่ได้ร่วมกันต่อดวงประทีปนี้ให้สว่างไสวไปทั่วไทย สมดังปณิธานของเอลส์โซ่ที่ว่า "ความรู้เป็นดวงประทีป"

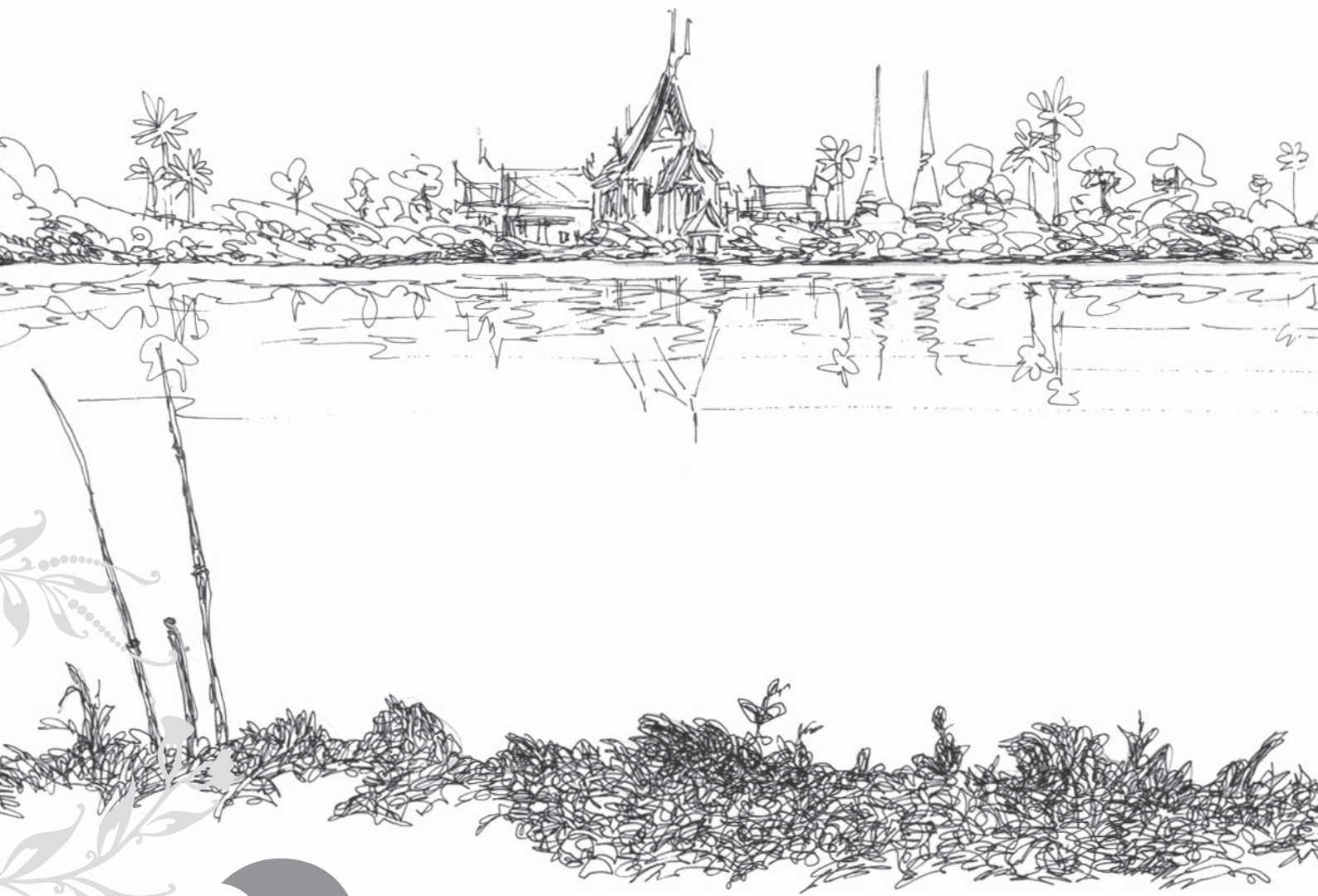
*pop : pop art ,
op : optical art (vn.)

Legend of "Knowledge is Light"

The first light of "Prateep" or "Knowledge is Light" started beaming 50 years ago with an aim to delight and enlighten the public. The first editorial stated Prateep's three objectives.

First, the magazine aims at providing reading pleasure. Second, it is a venue for exchanging knowledge. Third, Prateep would like to educate the public about oil and its technology.

Prateep has been a venue for works of famous writers, photographers and artists, namely former Premier M.R. Kukrit Pramoj, Wit Sutthasathien, Prapan Hetrakul, Suthichai Yoon, Jit Jongmankong, Prayoot Ngokrajang etc.

๖ จ้าพระยา สาขธารแห่เมยวัก

วิวัฒน์ วงศ์บุไทย

Uม่น้ำเจ้าพระยาเป็นแม่น้ำสายสำคัญของประเทศไทย มีต้นกำเนิดจากแม่น้ำ ๔ สาย คือ ปิง วัง ยม น่าน แม่น้ำวังรวมกับแม่น้ำปิง และแม่น้ำยมรวมกับแม่น้ำน่าน กลายเป็น ๒ สาย แล้วไหลมาบรรจบกันที่ปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์ ไหลคดเคี้ยวผ่านแผ่นดินตอนกลางของประเทศไทยไปสิ้นสุดออกอ่าวไทยที่จังหวัดสมุทรปราการ

สองฟากฝั่งริมน้ำเจ้าพระยาหนาแน่นไปด้วยหมู่แมกไม้เขียวชอุ่มสลักกับบ้านเรือน เรือกสวนไร่นา ลึกเข้าไปในแผ่นดินจะมีคูคลองทั้งที่เกิดโดยธรรมชาติและ การขุดแต่งมากมายสู่ทั่วไประบายนา วิถีชีวิตผู้คนในอดีต จึงถูกกำหนดโดยลำน้ำเจ้าพระยาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เช่น ฤดูน้ำท่วม น้ำหลาก ในช่วงเดือน ๙ จะมีฝนตกติดต่อกันมาตลอด บางครั้งก็เกิดพายุลมพัดแรงพัดบ้านเรือนต้นไม้ เรือกสวนไร่นาเสียหายอยู่เนืองๆ น้ำในลำน้ำเจ้าพระยาเริ่มเปลี่ยนสี จากสีที่สดใสเป็นดินโคลนดินลูกรังสีแดงขุ่นขึ้น น้ำเริ่มไหลลงมา

จากทางเหนือเขี้ยวกรากมากขึ้น การสัญจรไปมาต้องใช้เรือ พายเรือทวนน้ำต้องออกแรงพายเรือเพิ่มอีกเท่าตัว น้ำที่ไหลบ่าลงมา จากต้นน้ำทางเหนือได้พัดเอาเศษไม้ พืชไร่ ต้นข้าวโพด มันสำปะหลัง ลอยมาเป็นแพ กระจัดกระจายเต็มแม่น้ำ ทุกบ้านเรือนต่างรู้ถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นตามมา ในไม่ช้าน้ำก็จะท่วมเรือเล็กเรือน้อยถูกนำลงมาจากคานมีเรือมาด เรือสำปั้น เรืออีโปง เรือบด เรือเบ็ด เรือหมู สาระพัด ทำการขุดลอกขึ้นเก่าออก ยาชัน น้ำมันยางเพื่ออรวันล่องลอยในลำน้ำถึงเดือน ๑๑-๑๒ น้ำก็จะท่วมล้นตลิ่งท่วมแผ่นดินทั้งสองฟากฝั่งลำน้ำเจ้าพระยา ไหลทะลักเข้าคู คลองท่วมไร่นาทุ่งนาป่าละเมาะ วัควายหมาเห็บไก่อ ถูกย้ายไปอยู่บนโคกบนเนินที่อยู่ข้างบ้าน

น้ำมาปลากินมด

น้ำที่ไหลท่วมทุ่งนาป่าไม้ในช่วงเดือน ๑๐ ยิ่งมีระดับสูงขึ้นในเดือน ๑๑ อย่างรวดเร็วจนถึงเดือน ๑๒ บางครั้งมีฝนตกกระหน่ำเพิ่มปริมาณน้ำให้มากยิ่งขึ้น เมื่อน้ำเริ่มไหลท่วมแผ่นดิน มด หนู งู แมลง ต่างก็ตะเกียกตะกายหนีน้ำเอาตัวรอด บ้างก็หนีไปอยู่บนต้นไม้ บ้างไปอยู่บนจอมปลวก ผึ้งปลาที่ป่ามาตามกระแสน้ำก็เข้ารวมกินมดและแมลงอย่างเมามัน มองเห็นปลาเป็นฝูงๆ รวมกินมดและแมลงอยู่เสมอ ส่วนใหญ่จะเป็นปลาชิว ปลาหมอ ตามจอมปลวกและรังมดที่จมน้ำฝูงปลาจะมากอกันแน่นชนิดดำมืดดำวายบ้างก็โดดสุดลำตัวหมายไขว่คว้ามดที่อยู่เหนือน้ำเสียงน้ำดังจ๋อมแจ๋มอยู่ตลอดเวลาโดยไม่สนใจเหยื่อจากเบ็ดตกปลาที่เด็กๆ หย่อนไปจากเรือออกไปตรงกลางฝูงปลาแต่อย่างใด

หากุ้งหาปลาหน้าน้ำ

หน้าน้ำนี้ น้ำจะท่วมอยู่ประมาณ ๒ เดือน การเดินทางไปไหนก็ต้องอาศัยเรือแพ พักหากินยากกว่าปลา ซึ่งข้าแต่ใครไปโหระพาทากินยาก อีกทั้งมีราคาแพง ที่ซูดหน้าน้ำขึ้นไว้ใส่กระถาง กะละมัง ตั้งไว้บนร้านหน้าน้ำก็เริ่มหมด ปลากุ้งหากินง่าย ในแปลงนาข้าวที่เก็บเกี่ยวแล้วจะถูกแหวกและถางให้เป็นช่องยาวนับสิบเมตร แล้วปักหลักนำขายนไถล่อนลงดักปลาต่อกันหลายปากหลายผืน โดยดักสกัดทางเข้าออกของปลา การลงขายนดักปลามักลงในเวลาเย็นและปล่อยทิ้งลอยเรือเฝ้าขายนดักปลาไปตลอดคืน บางครั้งก็เกิดทะเลาะวิวาทลักขโมยขายนกันก็มี ปลาที่ติดขายนก็มีมากมายหลายชนิด เช่น ปลาตะเพียน ปลาหมอ ปลาดุก ปลาช่อน ปลาโอ้อ้าว ปลากระแห ปลากระมัง ปลาตะโกก ปลาฉลาม ส่วนใหญ่จะเป็นปลาตะเพียน ปลาหมอ ปลาดุก ซึ่งมีชุกชุมมาก เพราะได้อาหารจากรวงข้าว มดและแมลง ปลาจึงโตไว ก้างอ่อน มีรสชาติดีกว่าฤดูใดๆ นอกจากลงขายนแล้วนิยมลงเบ็ดราว โดยใช้หลักปักหัวท้ายผูกสายเชือกยาวเป็นคร่าเบ็ดแล้วนำเบ็ดที่ผูกเชือกผูกกับคร่าเป็นระยะเท่ากัน

การลงเบ็ดราวมักลงตามราวป่า หรือช่องทางเดินที่น้ำท่วม ปลาที่ติดเบ็ดก็เดินตามตลอดคืน

การตักกุ้ง

เมื่อน้ำท่วม กุ้งจากแม่น้ำเจ้าพระยาเข้าสู่ทุ่งการตักกุ้งต้องใช้หอยโข่งเป็นเหยื่อล่อ โดยหาหอยโข่งมาหลายๆ เปิดฝาออกเอาตัวหอยทิ้งคงเหลือแต่เนื้อที่ติดฝาหอยเจาะร้อยด้วยดอกล้วนนำไปผูกแขวนไว้กับต้นไม้ให้เนื้อหอยจมลงไปใต้น้ำปักเป็นแถวในช่องทางในทุ่งนาและราวป่าที่ถางเป็นช่องทาง เมื่อถึงกลางคืนก็จุดตะเกียงถือสวิงลงเรือสองคน คนหัวเรือทำหน้าที่ส่องไฟจากตะเกียงและช้อนกุ้งด้วย คนท้ายเรือพายเรือไปตามแนวที่ปักเหยื่อล่อกุ้งไว้ การพายเรือต้องนิ่มนวลระมัดระวังไม่ให้กุ้งตื่นหนี ช้อนไปครั้งหนึ่งก็หยุดพักจอดเรือหรือแสงตะเกียงลงนอนชั่วคราว สิบบุหรือจนหมดมวน รอกุ้งขึ้นมากินเหยื่อใหม่สลับกันไปเช่นนี้ บางครั้งก็ได้กุ้งถึง ๓-๔ กิโลกรัม ในหนึ่งคืนก็เหลือกินแล้ว

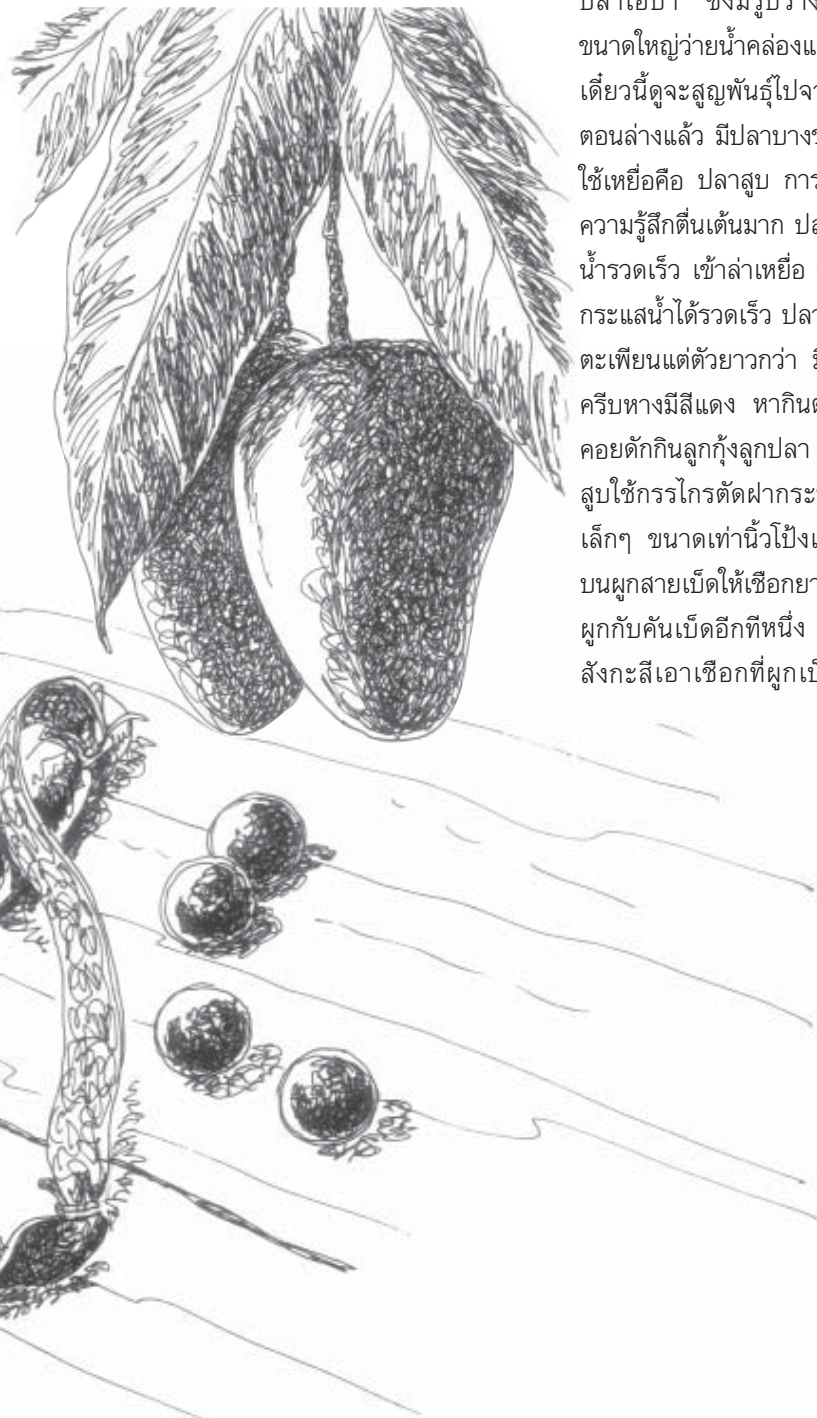
การดักลอบ

ดักลอบมักจะดักในช่วงน้ำเริ่มมาเข้าคูคลอง ในช่วงน้ำเริ่มเปลี่ยนสีจากสดใสเป็นสีแดงขุ่นขี้ ฝูงปลาก็แตกตื่นมากับน้ำ ลอบดักปลาส่วนใหญ่มักทำกันใช้เองมีเกือบทุกบ้าน ลอบและเลาะทำด้วยไม้ไผ่ถักด้วยเชือกเขา ซึ่งเป็นไม้เถาหาได้ตามป่าละเมาะหรือจะใช้หวายถักแทนก็ได้ การดักลอบมักดักในช่องทางน้ำไหลเข้า เช่น ปากคูคลอง ช่วงอ่าวตลิ่งริมฝั่งน้ำโดยใช้เลาะดักกางเป็นปีกให้ปลาวายเลาะด้านข้างบีบให้เข้าสู่ลอบ บางครั้งก็ใช้เหยื่อล่อโดยทุบหอยโข่งใส่ไว้ข้างในลอบ การกู่ลอบบางครั้งน้ำขึ้นสูงต้องดำน้ำแก้ดอที่ผูกยึดติดกับหลักเลาะเพื่อเอาลอบขึ้นมา ปลาที่ติดลอบส่วนใหญ่เป็นปลาแขยง เมื่อยกลอบพ้นน้ำจะได้ยินเสียงชูซ่าและเสียงร้องดังอืดอืดๆ เสียงกางออกหัวส่ายไปมาอย่างรวดเร็วเพื่อป้องกันตัว จึงต้องยกลอบให้ห่างจากลำตัวป้องกันเสียงปลาแขยงแทงเอา ปลาในลอบนั้นมีมากกว่าครึ่งค่อนตะกร้า ปลาแขยงในหน้านี้มีรสชาติดี เนื้อหวาน มีไข่เต็มท้องมักจะนำมาผัดฉู่ฉีกลิ้นหอมหวานน่ากินจริงๆ

การดักจับ

จันมีขนาดใหญ่กว่าลอบซานด้วยไม้ไผ่ ทั้งลำ รูปร่างยาวรีคล้ายลอบแต่ใหญ่กว่า ลอบด้านข้างเป็นตาสี่เหลี่ยมมีกะบังหน้าปิด เปิดเลื่อนขึ้นลงได้ ภายในมีสายใยจากเส้น หวายขวางกัน เมื่อปลาว่ายไปถูกกะบังผา จันจะเลื่อนลงมาปิดให้ปลาติดอยู่ข้างใน ผา จันนี้จะผูกถ่วงด้วยหิน การดักจันจะต้องใช้ เลาะกันขนาดสองข้าง จันเป็นเครื่องมือดัก ปลาขนาดใหญ่มีน้ำหนัก ๓-๔ กิโลกรัมขึ้นไป ปลาที่ติดจันมี ปลาเค้า ปลาแม่ ปลากระพง ปลาเกด ปลากระเบน และปลาดุกทะเล จัน ใช้ดักสัตว์บนบกก็ได้ เช่น หมา ชะมด เสือปลา ซึ่งต้องใช้เหยื่อล่อเช่นกัน

การตกปลา

การตกปลานับว่าเป็นสิ่งที่ได้ก่ๆ ชอบมากในหน้าน้ำ รอบบ้านและใต้ถุนก็เต็มไปด้วยน้ำ เพียงแต่หาเบ็ดขนาดเล็กสักตัวผูกด้วยสายเชือกแล้วผูกกับคันเบ็ดไม้ไผ่เกี่ยวเหยื่อหย่อนลงน้ำใต้ถุนบ้านก็มีปลากินแล้ว บางทีก็พายเรือไปตกปลาในทุ่งนา ในป่าที่มีจอมปลวกมีปลาชุกชุม เผ่าตกปลากันได้ทั้งวันโดยไม่เหน็ดเหนื่อยที่เขตกปลามีตักแตน มดแดงแก่ ไล่เดือน ซึ่งหายากมากเพราะน้ำท่วมแผ่นดิน ไล่เดือนหนีน้ำไม่ทันตายกันหมดที่หลงเหลือตามโคกตามดอนก็น้อย อีกทั้งเจ้าของก็หวง กลัวขูดโคกเขาพังลงน้ำ บางครั้งก็ใช้ตักแตนตกปลาชิวและปลาไ้อ้าว ปลาไ้อ้วา ซึ่งมีรูปร่างคล้ายปลาชิวแต่มีขนาดใหญ่กว่าน้ำค่องแคล่ว รวดเร็ววงไว เตี้ยวนี้นักจะสูญพันธุ์ไปจากลำน้ำเจ้าพระยา ตอนล่างแล้ว มีปลาบางชนิดที่ตกโดยไม่ต้องใช้เหยื่อคือ ปลาสูบ การตกปลาสูบนั้นจะได้ความรู้สึกตื่นเต้นมาก ปลาสูบเป็นปลาที่ว่ายน้ำรวดเร็ว เข้าล่าเหยื่อ จูโจม หรือว่ายทวนกระแสน้ำได้รวดเร็ว ปลาสูบมีขนาดเท่าปลาตะเพียนแต่ตัวยาวกว่า มีลายสีดำข้างลำตัว ครีบบางมีสีแดง หากินตามช่องทางน้ำไหล คอยดักกินลูกกุ้งลูกปลา การทำเบ็ดตกปลาสูบใช้กรรไกรตัดฝากะบังลึงกะสีเป็นชิ้นเล็กๆ ขนาดเท่านิ้วโป้งเจาะรูหัวท้าย ตอนบนผูกสายเบ็ดให้เชือกยาวประมาณ ๑ เมตร ผูกกับคันเบ็ดอีกทีหนึ่ง ช่วงล่างของแผ่นลึงกะสีเอาเชือกที่ผูกเบ็ดมาผูกต่อให้สาย

เชือกห่างประมาณ ๓ นิ้ว คันเบ็ดตกปลาสูบ ต้องเป็นไม้รวกที่เขาตัดขาย ยาวเรียวยาว เมื่อพบช่องทางที่มีน้ำไหลบ่าไหลแรงมีปลาสูบไล่ฝูงปลา ก็ใช้คันเบ็ดกรีดลงไปใ้กระแสน้ำ ทวนขึ้นไปเหนือน้ำ ลึงกะสีที่ผูกเบ็ดไว้ที่ปลายจะหมุนพลิวไปมาควับๆ ปลาสูบเห็นคล้ายลูกปลาก็ไล่คว้าตืดเบ็ดตัวขึ้นฝั่งทั้งสนุกทั้งตื่นเต้น

ล่าหนูล่างู

เมื่อถึงวันหยุดเด็กๆ ก็ออกจะดูหงุดหงิดไม่มีสนามจะวิ่งเล่นได้ ลานบ้านลานวัด เต็มไปด้วยน้ำ เด็กๆ จะขุดดินตามริมถนนหรือโคกเอาดินมาปั้นเป็นลูกกระสุนกลมๆ ตากให้แห้งเอาไว้ยิงหนังสติ๊ก นัดแนะรวมสมัครพรรคพวกได้ก็ลงเรือเอาฉมวกทล่าว แล่นมิดพร้าวติดตัวไป เทียวไล่ล่าหนูตามป่าละเมาะ กอไผ่ กอหนามเล็บเหยี่ยว เอาหัวเรือเสือกเข้าไปสังเอดูที่เป็นกลุ่มเป็นก้อน รังนกหนูมักจะหนีน้ำไปอยู่อาศัย มือหนึ่งก็พุ่งแหลนพรวดเข้าไปในรัง หนูวิ่งแตกออกจากรัง พวกมือหนึ่งสติกก็สาดกระสุนอย่างไม่นับ หนูถูกยิงชักดิ้นชักงอตกน้ำก็รีบเก็บใส่เรือแล้วแยกย้ายกันหาต่อไปบางครั้งแทนที่จะเป็นหนู กลับกลายเป็นงูพุงพรวดสวนออกจากรังหนูเสียดหน้าไปเพียงคืบเตี้ยวตกลงในเรือต่างคนต่างโดดหนีเรือโคลงเคลงคว่ำจมลง มิดไม้หายหมดก็มีอยู่บ่อยๆ

ผักในหน้าน้ำ

น้ำท่วมทุ่งไร่นาแลดูเว้งว่าง ป่าละเมาะต้นสะแกแลดูคล้ายเกาะเล็กเกาะน้อยในเดือน ๑๒ น้ำจะใสเป็นสีครามมองเห็นฝูงปลาแหวกว่ายไปมา ผักที่ขึ้นใต้น้ำมีสันตะวา และสาหร่าย นำมาปรุงเป็นอาหาร เก็บลูกสันตะวามาแกงส้มกับกุ้ง เก็บลูกสาหร่ายมายำกับกุ้งใส่มะพร้าวคั่วและส้มโอรสชาติหวานๆ เปรี้ยวมันดีแท้ นอกนั้นก็มียาบัวขึ้นเต็มทุ่งออกดอกบานสะพรั่งงามเด่นอยู่เหนือน้ำ ผักบุ้งผักกระเฉดก็เลื้อยทอดยอดงามสะพรั่งเต็มทุ่งกว้าง จะเก็บจะกินก็ได้เต็มลำเรือ สายบัวผัดกับกุ้ง ต้มกะทิกับปลาทุ ทั้งหอมทั้งมันออกรสหวานๆ อร่อยดีแท้

ผีตายลอยน้ำ

เมื่อน้ำท่วม น้ำในลำน้ำเจ้าพระยา ก็ไหลแรงมาก มีเศษพืชไร่ไม้และสัตว์ที่ตายลอยน้ำมาเต็มทั้งหมุ่ หมา เบ็ด ไก่ หมาคูจะมีมากกว่าสัตว์อื่นและมีคนตายลอยน้ำมาเสมอที่เรียกว่าผีตายลอยน้ำ มีทั้งเด็กและผู้ใหญ่ มีทั้งคว่าหน้าและนอนหงาย ดินมือชี้กางอย่างหมาเนา หลายครั้งที่เด็กๆ พายเรือไปกลับโรงเรียนต้องพบกับภาพเช่นนี้ ทั้งตกใจและกลัวอย่างจับใจ พยายามไม่เหลียวไม่มองก็อดไม่ได้ กลับบ้านก็ไม่กล้าลงเล่นน้ำนอนฝันร้ายไปหลายคืน

การเล่นของเด็กในหน้าน้ำ

เล่นน้ำ

น้ำกับเด็กเป็นของคู่กัน ในวันหนึ่งๆ เล่นน้ำได้สามสี่ครั้ง ผ้าแห้งไม่ทัน แต่บางครั้งก็เกิดความกลัว เช่น ในช่วงน้ำเริ่มมาตอนเช้าเด็กๆ ออกเดินตามทางเท้าหลังบ้านไปโรงเรียนเป็นแถวลัดเลาะไปตามแนวป่าละเมาะและคันนา บ้างก็ถือกระเป่า บ้างก็สะพายย่ามถือปืนโตบ้าง ในช่วงเย็นน้ำท่วมพ่อแม่ก็มัวสาละวนอยู่ที่บ้าน เก็บข้าวของหนีน้ำจนลืมนึกว่าจะกลับอย่างไร เพราะน้ำมันท่วมพื้นดินไปหมดตั้งครึ่งน่องครึ่งเข้าเสียงกระดิ่งเปิงๆ โรงเรียนเลิกแล้วเข้าแถวกลับบ้าน ต้องเดินร้องไห้ลุยน้ำมองไม่เห็นคันนา หัวทิ่มลงน้ำว่าจะถึงบ้านเสื้อผ้ากระเป่าปืนโตเปียกน้ำมอมแมมไปทั้งตัว ยิ่งตรงช่วงข้ามคูข้ามสวน สะพานก็หลุดลอยไปน้ำก็ไหลแรงเขี้ยวว่าจะว่ายข้ามได้ก็ทุลักทุเลเต็มที่

โดดน้ำดำน้ำ

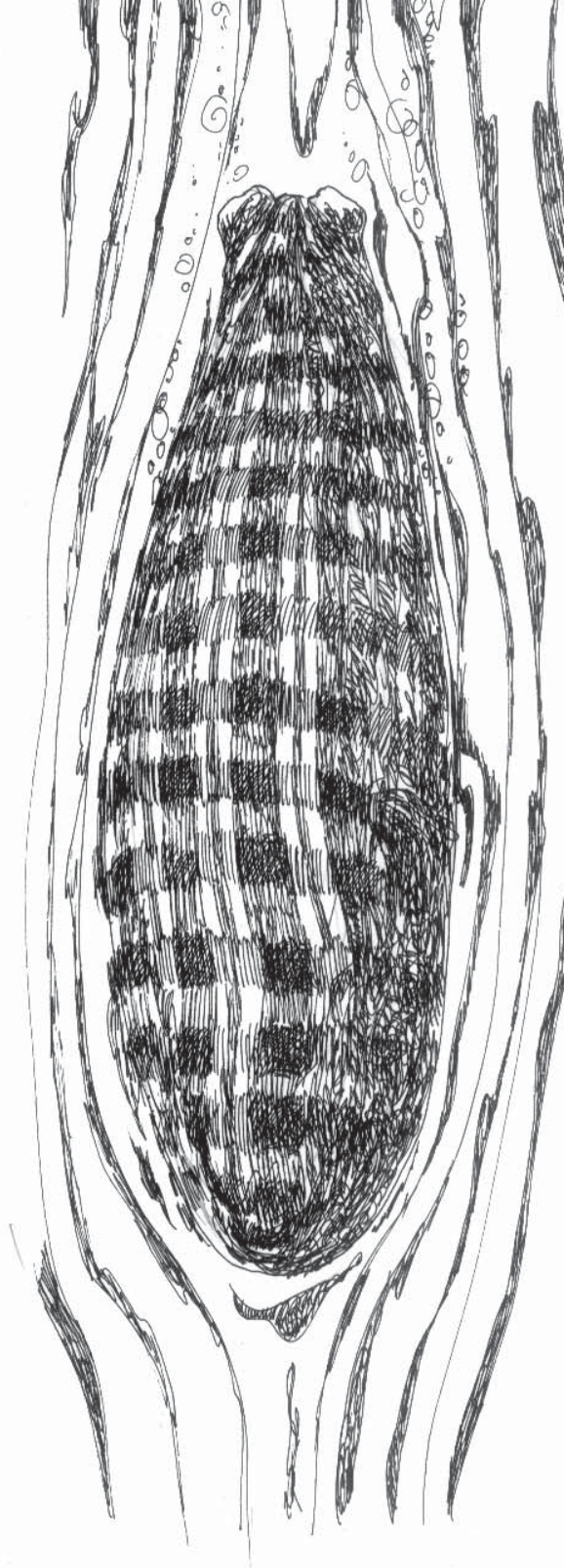
โดดน้ำเมื่อน้ำท่วม เด็กๆ มักชอบเล่นโดดน้ำดำน้ำว่าวว่ายน้ำเล่น โดดจากหัวบันไดนอกชานบ้านก็ลงน้ำแล้ว รอบบ้านมีแต่น้ำบางที่สูงเกือบถึงพื้นบ้าน ยิ่งน้ำในเดือน ๑๒ ไส้แจ่มมองเห็นพื้นดินมีสาหร่ายตะไคร่น้ำขึ้นสาหร่ายล้นตะวาขึ้นต้นเป็นแถวเขี้ยวลูไปตามกระแส น้ำ ผูกปลาใหญ่น้อยแหวกว่ายไปมาดูสวยงามดังทิพย์วิมาน เด็กๆ ก็เลยสนุก

ดำผุดดำว่ายเล่นซ่อนแอบ เล่นไต่บ้ำไล่จับ เล่นสนุกสนาน บางทีก็รวมตัวกันไปเล่นโดดน้ำที่วัด โดดจากสะพานโค้งข้ามคลองที่สูงจากน้ำ คิดประดิษฐ์ท่าโดดน้ำกันเอง มีทั้งงอเข้าเอาหัวลง ตีลังกา สารพัดจัดกันมาเล่น

เล่นสระบัวสะตือปั่นมะฝ่อ

ของเล่นของเด็กๆ นั้นไม่ต้องซื้อแต่ต้องหาเพราะมันมากับน้ำ ออกจะเป็นของมีค่าน่าหวงแหน และภูมิใจเมื่อมีลูกสระบัวอยู่ในครอบครอง ในช่วงเดือน ๑๐-๑๑ ที่น้ำเหนือไหลบ่ามาลูกสระบัวจะลอยน้ำมาปนกับขังข้าวโพดและเศษไม้ สระบัวเป็นต้นไม้ที่มีถิ่นกำเนิดในป่าทางภาคเหนือ ผลมีรูปร่างและขนาดคล้ายสะตือแต่ขอบหนาเปลือกแข็งสีน้ำตาลไหม้ เด็กๆ จะพายเรือทวนน้ำเลาะไปตามตลิ่งและกลางแม่น้ำ สายตาสอดส่องจับจ้องดูที่ผิวน้ำ พายวนเวียนหาอยู่ได้ตั้งครึ่งค่อนวัน บางครั้งก็ซื้อขายกัน เมื่อได้มาเด็กๆ จะล้อมวงที่ลานบ้านหรือลานวัด น้ำตื้นๆ ประมาณครึ่งน่องเอาสระบัวมาลอยน้ำล้อมวงกัน ผลัดกันเข็นรอบวงเจือจนสุดแขนข้างสระบัวสู่เป้าหมายถูกสระบัวที่ลอยปริ้มๆ อยู่แตกกระจาย สระบัวของใครแข็งแรงไม่แตกง่ายก็มีชื่อเป็นที่นิยมของเด็กๆ

ส่วนสะตือนั้นก็นำมาเล่นเช่นกันเช่นเดียวกับสระบัว แต่เปลือกบางและอ่อนไม่แข็งอย่างสระบัว ต้นสะตือมักขึ้นอยู่ตามลานวัดหรือริมคลอง บางลูกแตกกระจายเล่นกันไม่รู้จักเบือ มะฝ่อลูกกลมๆ เนื้ออ่อนผิวสีเขียวอมน้ำตาล ต้นมะฝ่อจะขึ้นอยู่ตามชายเลน ต้นเลื้อยโอนเอนชดกันไปมาเป็นพุ่มใหญ่ ลูกมะฝ่อจะลอยมากับน้ำ เก็บลูกมะฝ่อได้ก็จะเอาไม้เหลากลมปลายแหลมเสียบตรงกลางลูกเป็นแกนมีเดือยโผล่ส่วนล่าง ส่วนบนเหลือไว้ประมาณ ๓ นิ้ว ใช้มือปั่นหมุนเล่นแข่งกันของใครหมุนได้เนียนได้นานก็ชนะรวมหัวกันนั่งบ้าง นอนบ้าง เป็นวง สายตาก็จับจ้องมองดูลูกมะฝ่อที่หมุนอยู่บนพื้นกระดานว่าของใครจะนานกว่ากัน

เล่นผีตายลอยน้ำ

จากภาพผีตายลอยน้ำในหน้าน้ำที่พบเห็นอยู่เสมอ เด็กๆ จึงคิดวิธีเล่นหลอกกันโดยนำเอาผ้าขาวม้าหรือจีวรพระมาผูกปมหัวท้ายชุบน้ำให้เปียกชุ่ม นอนเหยียดตัวตรงในน้ำ เอาผ้าขาวม้าคลุมหัวนอนหงายปมแรกสวมเข้าที่ปลายเท้า อีกปมสวมที่หัวเอามือตีน้ำให้เป็นฟองอากาศเข้าไปในโปงผ้าขาวม้าลอยตัวเหยียดยาวในน้ำเป็นระยะเวลานาน ลอยน้ำหลอกกันคล้ายผีตายลอยน้ำ

เรือขุดเรือแข่ง

การเล่นเรือขุด เด็กๆ ชอบเล่นกันมากมีการแข่งขันกัน เรือขุดเป็นเรือที่ทำจากไม้เนื้อแข็ง นิยมทำจากไม้สักเพราะน้ำหนักเบาลอยน้ำได้ดี ขุดง่าย เป็นไม้ท่อนขนาดหน้า ๔ นิ้ว ยาว ๑๑-๑๒ นิ้ว ตกแต่งหัวเรือให้แหลมเชิดงอนขึ้น ท้องเรือแบนหรือกลมมน โสตกแต่งให้สวยงาม ส่วนบนเว้นหัวและท้ายเรือขุดให้กลวงเพื่อทำให้เรือมีน้ำหนักเบาลอยตัวได้ ทำเรือเป็นรูปเรือหางยาว ใต้ท้องเรือเจาะรูฝังลวดทำเป็นสายลึงจิ้งสำหรับติดใบพัดเรือที่ทำด้วยสังกะสี บิดแต่งให้กินน้ำดี นำหนักขางมาร้อยเป็นเส้นยาวได้ระยะกับท้องเรือ ยึดตั้งแต่ส่วนหัวมาเกี่ยวกับแกนใบพัดเรือ การแข่งขันจะเริ่มต้นพร้อมกันโดยหมุนใบพัดเรือให้ยางบิดเป็นเกลียวเขม็งเต็มที่แล้วปล่อยลงน้ำที่จุดเริ่มต้นพร้อมกัน เรือขุดจะวิ่งไปตามแรงของหนังยาง ใบพัดผลักน้ำพุ่งไปข้างหน้า เด็กๆ ต่างส่งเสียงเชียร์กันสุดเสียง วิ่งตามเรือของตัวเองอย่างพอใจ ที่มีเงินน้อยหน่อยหรือทำเรือไม่เป็นอย่างเด็กโตๆ ได้ ก็ใช้เชือกผูกหัวเรือขุดของตัวเองวิ่งกวไปวนมาให้เรือน้อยๆ ทะยานไปมาอย่างกับติดเครื่องยนต์

น้ำลมหดกินปลา

เดือนสิบเอ็ดน้ำนองเดือนสิบสองน้ำทรง เดือนอ้ายเดือนยี่น้ำก็รีไหลลง ลมหนาวเริ่มพัดเอื่อยๆ ฝืนน้ำลู่ไปตามแรงลมบรรยากาศดูเศร้าวังเวง เสียงกบ เขียดคางคก ที่เกาะลอยตัวอยู่บนฟางข้าวส่งเสียงร้องกันระงมท้องทุ่ง น้ำที่ท่วมสูงสองสามเมตรก็เริ่มลดลงวันละคืบ ไนไม่เข้าคันนาใกล้ เรือแพพายเข้าทุ่งเข้าทำไม่ได้พื้นดินก็เต็มไปด้วยโคลนตม จะไปไหนมาไหนก็ลำบากดินโคลนติดมือติดเท้าเต็มไปหมดบ้านเรือนก็เลอะเทอะ เป็นอย่างน้อยอยู่เป็นแรมเดือนกว่าพื้นดินจะแห้ง น้ำที่ขังอยู่ในท้องนาเป็นแอ่งๆ ปลูกกุ้งหอยที่ทยอยลงตามน้ำไม่ทันก็ตกค้างรวมกันอยู่ในแอ่งน้ำเรียกว่า "ปลาตกคัก" เมื่อน้ำแห้งปลาที่ตายหนักหนุและมดก็กินปลาตกคักเป็นอาหารเด็กๆ ก็สนุกได้หาปลาตามแอ่งน้ำในนา วิดน้ำจับปลาล้างรูปูบ้าง เนื้อตัวมอมแมมเต็มไปด้วยโคลน มีทั้งปลาช่อน ปลาดุก ปลาสร้อย ปลาชิว ลูกกุ้ง ทั้งสนุกทั้งตื่นเต้นเล่นกันเป็นวันๆ

เรื่องของน้ำกับชีวิตมนุษย์นั้น เป็นเรื่องเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันมาตลอดตั้งแต่เกิดจนตาย เกิดมาก็ต้องใช้น้ำชำระร่างกายให้สะอาดหมดจด ถึงวัยอันควรจะมีครอบครัว แต่งงาน ก็ใช้น้ำรดอวยพรบ่าวสาว ดรุณสงกรานต์ใช้น้ำอวยพรพ่อแม่ญาติผู้ใหญ่จนกระทั่งเข้าวัยชราแก่เฒ่าและตายก็ใช้น้ำเป็นเครื่องประกอบพิธีอุทิศส่วนกุศลให้ไปสู่สุคติ น้ำในธรรมชาติบางส่วน บางครั้งมนุษย์ก็ควบคุมไม่ได้ มันเป็นไปตามธรรมชาติ เช่น น้ำท่วมใหญ่ในอดีตปี พ.ศ. ๒๔๘๕ และในปี ๒๕๓๔ ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินของมนุษย์เป็นอันมาก ใช่ว่าจะเกิดกับประเทศชาติบ้านเมืองเราเท่านั้น แม้ประเทศที่เจริญแล้วเช่น อเมริกาและประเทศในทวีปยุโรปก็ไม่สามารถเอาชนะภัยธรรมชาติได้ คิดอย่างนี้ รู้แบบนี้ ก็คงทุกขน้อยลง

Chao Praya: the River of Life

The Chao Phraya River is regarded as the bloodline of Thailand. Its origins are four rivers - namely Ping, Wang, Yom and Nan - flowing from the Northern region of the country. The four tributaries meet at Pak Nam Pho in the Muang District of Nakhon Sawan Province. The Chao Phraya River is 370 kilometers long.

The river system brings enormous amounts of silt that are deposited in the lower basin and at the estuary, making the area a fertile ground for cultivation. Consequently, the land on both banks of the Chao Phraya is densely populated throughout, from the source to the river mouth at the Gulf of Thailand. Many things happen along the Chao Phraya River all year round.

วิวัฒน์ วงศ์ศุภไทย

นักเขียนบทความสารคดีประวัติศาสตร์
โบราณคดีประเพณีวัฒนธรรม
ศิลปินดีเด่นจังหวัดปทุมธานี สาขาวรรณ-
ศิลป์
ศิลปินร่วมสมัยกระทรวงวัฒนธรรม

ดอกไม้บานบนถนนคอกขลุ่ย

วินิจ รังพิง...เรื่องและภาพ

ฤดูกาลหมุนเปลี่ยนเวียนไปตามวงวัฏจักรเหมือนเข็มนาฬิกาที่หมุนเปลี่ยนเวียนไปบนหน้าปัด คนเดินทางหวนคืนมาเยือนปลายทางเดิมอีกครั้งคงเป็นเรื่องธรรมดาสามัญ เพราะการเดินทางมิใช่จำกัดอยู่เพียงเพื่อการบุกเบิก การแสวงหา การค้นคว้า และการค้นพบเท่านั้น แต่การเดินทางยังหมายรวมถึงการเดินทางอย่างธรรมดาสามัญ จากที่แห่งหนึ่งอันเป็นปัจจุบันไปยังจุดหมายปลายทางอีกแห่ง ที่ไม่จำเป็นต้องเป็นจุดหมายปลายทางแห่งใหม่เสมอไป และไม่จำเป็นต้องมีภารกิจแห่งการเดินทางแสวงหาอันยิ่งใหญ่เสมอไปในทุกครั้ง แต่เป็นการเดินทางอย่างธรรมดาสามัญเพื่อการผ่อนคลาย ปลอ่ยวาง วางเว้นจากภารกิจใดๆ ทั้งสิ้น

หากจะตั้งคำถามกับผู้คนจำนวนมากที่เดินทางมาเยือนเชียงใหม่ ดินแดนเหนือสุดในสยาม ว่าพวกเขาอยากจะไปเที่ยวชมที่ไหนของเชียงใหม่มากที่สุด แน่นอนว่า "สวนแม่ฟ้าหลวง" บนดอยตุงคงเป็นคำตอบต้นๆ ของคนเดินทางเหล่านั้น ก็สวนแม่ฟ้าหลวงบนดอยตุงนั้น ได้ชื่อว่าเป็นสวนดอกไม้ที่กว้างใหญ่งดงามที่สุดของเมืองไทย ตั้งอยู่ในทำเลที่ตั้งอันงดงามท่ามกลางการโอบล้อมแห่งขุนเขาเทือกดอยนางนอน หลายคนอาจจะเคยมาเยือนแล้วหลายครั้ง แต่หากมาเยือนเชียงใหม่เมื่อไหร่ มีโอกาสก็ต้องขึ้นมาสัมผัสบรรยากาศของสวนสวยที่เต็มไปด้วยดอกไม้นานาพันธุ์แห่งนี้เป็นอย่างดี เพราะการมาเยือนแต่ละครั้งภาพความงดงามของดอกไม้ที่นี่ไม่เคยงดงามซ้ำกันเลยสักครั้งด้วยดอกไม้ในสวนที่นี่ได้รับการตกแต่งจัดวางสลับเปลี่ยนหมุนเวียนลวดลายสีล้นและชนิดพันธุ์ไปเรื่อยๆ ทุกสัปดาห์ ทุกเดือน และทุกฤดูกาล สวนสวยที่นี้จึงล้นงดงามจนไม่มีวันใดที่จะว่างไร้จากดอกไม้งามไปได้เลย

คนจัดสวน คนปลูกดอกไม้ที่ทำงานที่เขารักอย่างมีความสุข การขยายพื้นที่สวนกับการจัดแต่งประดับประดาสวนแม่ฟ้าหลวงนั้นไม่มีหยุดนิ่ง เพราะทุกวันนี้นอกจากบริเวณใจกลางของสวนแม่ฟ้าหลวงอันเป็นบริเวณประติมากรรมรูปเด็กตัวเล็กๆ ยืนต่อตัวที่ชื่อ "ความต่อเนื่อง" อันสื่อความหมายดังพระราชดำริของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีที่ว่า "การทำงานอะไรก็ตาม จะสำเร็จได้ต้องมีความต่อเนื่อง" ซึ่งผู้คนจดจำความงามบริเวณนี้ได้เป็นอย่างดี ปัจจุบันพื้นที่ลาดเนินดอยต่ำลงมาจากนั้นยังได้รับการจัดแต่งสวนสวยด้วยน้ำตกขนาดใหญ่ แมกไม้ที่งดงาม และโรงเรือนเฟิร์น กล้วยไม้ซึ่งได้นำกล้วยไม้รองเท้านารีพันธุ์ต่างๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศมาจัดวางอย่างงดงาม และที่ขาดเสียมิได้ก็คือ รองเท้านารีดอยตุง กล้วยไม้รองเท้านารีแสนสวยสีม่วงอ่อนที่มีต้นกำเนิดจากบนดอยตุงแห่งนี้

ด้วยการทุ่มเทแรงกายแรงใจในการเนรมิตสวนสวยบนพื้นที่กว้างราว ๒๕ ไร่แห่งนี้ให้งดงามอยู่ตลอดเวลา และเป็นแบบอย่างของความสำเร็จในการสร้างสวนสวยจากพื้นที่ป่าดอยที่รกร้างว่างเปล่า ให้ผู้คนได้ชื่นชมจนกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ขึ้นชื่อของจังหวัดเชียงราย ของประเทศ ทางสมาคมส่งเสริมการท่องเที่ยวเอเชีย-แปซิฟิก (พาด้า) จึงได้มอบรางวัล PATA GOLD AWARDS ให้กับสวนแม่ฟ้าหลวงแห่งนี้

นอกจากสวนแม่ฟ้าหลวงที่ถูกพลิกฟื้นจากแดนดอยอันรกร้างว่างเปล่าจนกลายเป็นสวรรค์ของคนรักดอกไม้แล้ว บนดอยช้างมูบยอดดอยสูงสุดแห่งเทือกดอยนางนอน ซึ่งแต่เดิมเป็นภูเขาหัวโล้นจากการทำไร่เลื่อนลอยโดยเฉพาะไร่ฝิ่นที่เมื่อราวยี่สิบกว่าปีก่อนตอนที่เราเดินทางมาเยือน ยังคงมีไร่ฝิ่นของชาวเขาปลูกกันกว้างไกลสุดสายตา และในส่วนที่ไม่ใช่ไร่ฝิ่นอันเป็นพื้นที่ส่วนใหญ่ก็ถูกหญาคาปกคลุมรกร้างนั้น บัดนี้ดอยช้างมูบก็เป็นพื้นที่ตัวอย่างที่แสดงถึงผลสำเร็จแห่งพระราชปณิธานของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ที่ทรงมีพระราชปณิธานแน่วแน่ที่จะทรงปลูกป่าบนดอยตุง เพื่อสร้างความอุดมสมบูรณ์ให้กับผืนแผ่นดิน เมื่อครั้งเสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรพื้นที่ในวันที่ ๑๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๐ อันถือเป็นวันเริ่มต้นของโครงการพัฒนาดอยตุง (พื้นที่ทรงงาน) อันเนื่องมาจากพระราชดำรินับแต่นั้นเป็นต้นมา

มาวันนี้ทุกครั้งที่ผ่านขึ้นไปยังดอยช้างมูบ สิ่งที่เราชื่นชมและเต็มตื่นในจิตใจเสมอคือภาพของป่าสนต้นโตที่เบียดเสียดกันหนาแน่นอุดมสมบูรณ์ราวกับป่าสนธรรมชาติในผืนป่าเมืองหนาวของต่างประเทศ ซึ่งพื้นที่บนเทือกดอยเดียวกันนี้เองที่เราแทบไม่เชื่อว่าในชีวิตเรานั้นจะได้เห็นความเปลี่ยนแปลงอันยิ่งใหญ่จากดอยหัวโล้นที่ปกคลุมไปด้วยหญาคาเมื่อยี่สิบกว่าปีก่อน จะกลายมาเป็นผืนป่าอันอุดมสมบูรณ์ได้ในวันนี้

ความสวยงามของสวนแม่ฟ้าหลวง

ผืนป่าบนดอยช้างมูบที่กลับคืนความ
สมบูรณ์ขึ้นอีกครั้งนี้ ได้กลายเป็นต้นน้ำของ
สายธารที่ไหลลงสู่พื้นที่ราบลุ่มน้ำแม่จัน
เบื้องล่างเอื้ออำนวยต่อพื้นที่เกษตรกรรมอัน
กว้างใหญ่ของเชียงราย ในขณะที่บนยอด
ดอยช้างมูบก็ได้รับการจัดแต่งให้เป็นสวน
รุกขชาติดอยช้างมูบ สวนรุกขชาติที่มีทั้ง
ป่าไม้ยืนต้นและไม้ดอกไม้ประดับ โดยสวน
รุกขชาติดอยช้างมูบนั้น เกิดจากแนวพระ
ราชดำริของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ โปรด
เกล้าฯ ให้ปลูกป่าคืนความอุดมสมบูรณ์ให้
กับดอยช้างมูบในปี พ.ศ. ๒๕๓๕ และสร้าง

สวนรุกขชาติขึ้นบนพื้นที่ ๒๕๐ ไร่ เพื่อเป็น
แหล่งศึกษาพันธุ์ไม้สำหรับนักท่องเที่ยวนัก
ประชาชน โปรดให้นำต้นไม้ตระกูลกุหลาบ
พันปี (Rhododendron) ชนิดต่างๆ มาปลูก
บนนั้น สวนรุกขชาติดอยช้างมูบในวันนี้จึง
กลายเป็นศูนย์รวมแห่งกุหลาบพันปีนานา
ชนิดจากทุกมุมโลกนับพันๆ ต้น มีตั้งแต่ต้น
เล็กจิ๋วเตี้ยติดดิน ไปจนถึงกุหลาบพันปีพื้น
เมืองต้นใหญ่ซึ่งเป็นไม้พุ่มต้นบนเขาสูงแถบ
เทือกเขาหิมาลัยลงมาถึงยอดดอยสูงอย่าง
อินทนนท์บ้านเรา ที่ชาวล้านนาเรียกว่า "คำ
แดง" ซึ่งออกดอกสีแดงเข้มกลีบบางซ้อนกัน
หลายชั้น ที่มีมากมายหลายต้นซึ่งจะออกดอก
ผลิบานในช่วงหน้าหนาว ราวเดือนมกราคม
ถึงกุมภาพันธ์ แต่สำหรับกุหลาบพันปีพันธุ์
อื่นๆ จะผลัดเปลี่ยนกันผลิดอกตลอดทั้งปี มี
ตั้งแต่ดอกสีแดงสด สีส้ม ชมพู ม่วง ขาว
เหลือง เรียกว่าไม่ต้องเสียเวลาไปหาชมกัน
ถึงเทือกเขาหิมาลัยหรือในเมืองหนาวแดน
ไกลที่ไหน

นอกจากความโดดเด่นของกุหลาบ
พันปีแล้ว ที่นี่ยังเป็นศูนย์รวมของไม้ยืนต้น
พื้นเมืองที่ผลิดอกงดงามอย่างเสี้ยวดอกขาว
หรือซงโคป่า นางพญาเสือโคร่งหรือซากุระ
และบรรดากล้วยไม้ป่าพื้นเมืองอย่างเอื้องเงิน
เอื้องตาหิน เอื้องม่อนไซ้ที่เกาะอยู่ตามลำต้น
และกิ่งไม้ยืนต้นรอบบริเวณ และที่สวนรุกข-
ชาติแห่งนี้ยังเป็นแหล่งรวมของไม้เมืองหนาว
ที่ขึ้นอยู่บนภูเขาที่มีความสูงกว่า ๑,๕๐๐ เมตร
จากระดับน้ำทะเล เนื่องเพราะความสูงบน
ยอดดอยช้างมูบแห่งนี้มีระดับความสูงถึงราว
๑,๘๐๐ เมตรจากระดับน้ำทะเลเลยทีเดียว
แน่นอนว่ามุมมองจากบนยอดดอยที่สูงเด่น
เหนือแดนดอยแห่งใดในบริเวณนั้น ก็ย่อมจะ
มองออกไปพบเห็นความงามของขุนเขาแดน
ดอยได้รอบข้าง ดอยช้างมูบยามตะวันลับ
เหลี่ยมดอย จึงเป็นโมงยามอันงดงามยิ่ง

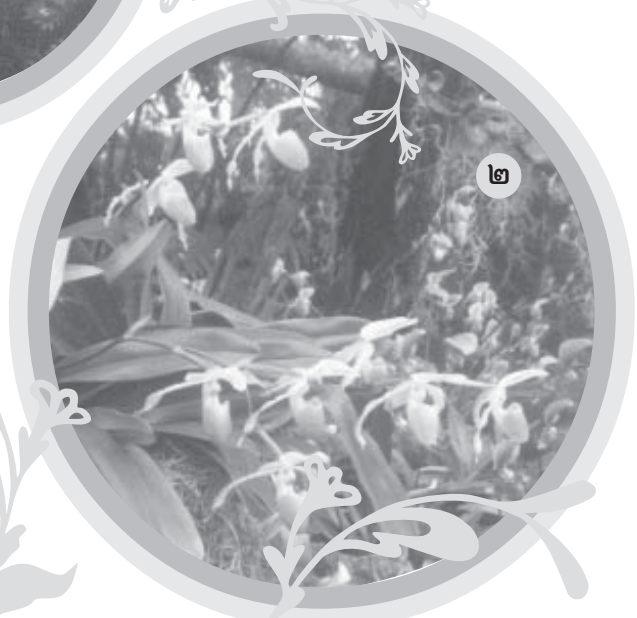
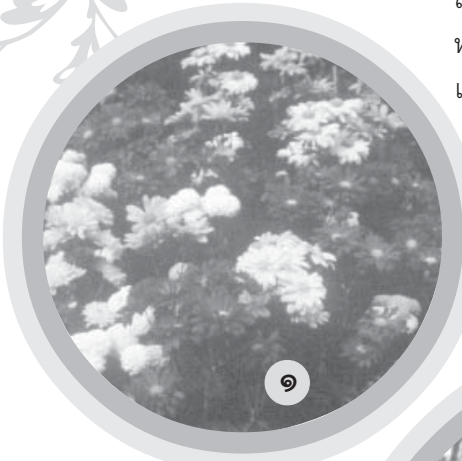
เที่ยวชมสวนดอกไม้ที่สวนแม่ฟ้า
หลวงและสวนรุกขชาติดอยช้างมูบกันแล้ว
หากคนรักดอกไม้เกิดประทับใจในความงาม
ก็ยังสามารถเลือกซื้อไม้กระถางที่ทางมูลนิธิ
แม่ฟ้าหลวงจัดมาจำหน่ายในราคาไม่แพง
โดยเฉพาะไม้ดอกไม้ที่จะหายากจากแหล่ง
อื่นๆ เช่น กล้วยไม้รองเท้านารีพันธุ์ต่างๆ
กล้วยไม้ตระกูลฟาแลนบอสที่กำลังจะออก
ดอก ซึ่งสามารถซื้อยกกระถางไปตั้งที่บ้าน
รอชื่นชมการผลิบานในอีกไม่กี่วัน ไม้ดอกไม้
สายพันธุ์จากต่างประเทศ ราคากระถางละ
เพียงร้อยกว่าบาทเท่านั้น

การปลูกไม้ตัดดอก ไม้ตัดใบ การเพาะเห็ด บางส่วนเข้าทำงานและฝึกอาชีพกับโครงการฯ ทำให้มีชีวิตที่มั่นคงขึ้น และยังคงอาศัยอยู่ในหมู่บ้านชุมชนที่มีวิถีชีวิตชนบทธรรมเนียนวัฒนธรรมของตน โดยไม่ต้องพลัดพรากจากครอบครัวเข้าไปรับจ้างใช้แรงงานหรือเสี่ยงโชคด้วยการหางานทำในเมืองใหญ่

วันนี้ของการปลูกป่าพัฒนาคนของโครงการพัฒนาโดยตุงฯ กำลังก้าวเข้าสู่แผนการพัฒนาระยะสุดท้ายที่มีเป้าหมายให้ทั้งโครงการฯ และเกษตรกรในโครงการสามารถยืนหยัดอยู่ได้ด้วยตัวเองอย่างมั่นคงจากอาชีพเกษตรกรรมควบคู่ไปกับการปลูกป่าและการทำหัตถกรรม การพัฒนาคุณภาพของผลิตภัณฑ์ให้ออกสู่ตลาดทั้งในและต่างประเทศ รวมทั้งยกระดับชีวิต ลดปัญหาสังคม ปัญหาการตั้งถิ่นฐาน การค้าประเวณี การปลูกพืชเสพติด และการเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดให้หมดไป เพื่อเป็นแบบอย่างแห่งโครงการพัฒนาอย่างยั่งยืนสืบไป ซึ่งจะสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่โครงการวางไว้หรือไม่ เราคงต้องช่วยกันสนับสนุนและเอาใจช่วย

คนรักดอกไม้ขึ้นเที่ยวบนดอยตุงคงไม่ผิดหวัง เพราะมีให้เลือกชมกันมากมาย ละลานตา ดอกไม้ก็เป็นเสมือนสัญลักษณ์แห่งดอกผล เครื่องหมายแห่งความสำเร็จ โดยเฉพาะความสำเร็จแห่งโครงการพัฒนาโดยตุงตามแนวพระราชดำริของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ที่ไม่เพียงจะทรงปลูกป่าเพื่อคืนความสมบูรณ์ให้กับผืนแผ่นดิน แต่พระองค์ยังทรงปลูกคน โดยการสร้างความมั่นคงให้กับวิถีชีวิตของผู้คนในพื้นที่โครงการฯ เช่นเดียวกับการปลูกต้นไม้ เพราะหัวใจของการปลูกต้นไม้ การปลูกป่าก็คือ การรดน้ำ พรอนดิน ดูแลให้ต้นไม้เติบโตแข็งแรงมีรากฐานที่ดี เพื่อที่จะหยั่งยืนอยู่ได้ด้วยตัวเองเป็นกำลังสำคัญของผืนป่าผืนแผ่นดินในวันข้างหน้า แนวทางการพัฒนาวิถีชีวิตของประชาชนในพื้นที่โครงการพัฒนาโดยตุงฯ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นชาวเขาและชนกลุ่มน้อยที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ดั้งเดิม ได้แก่ ชาวอาข่าหรือชาวอีเก้อ ชาวมูเซอ ชาวไทยใหญ่ ชาวจีนฮ่อ จึงมุ่งเน้นการฝึกอาชีพ การพัฒนาและส่งเสริมให้พวกเขา มีกิจการ มีอาชีพ มีรายได้ที่มั่นคงเพื่อที่จะสามารถยืนหยัดได้ด้วยตัวเองไม่เป็นภาระไม่เป็นปัญหาต่อสังคม นอกเหนือจากการพัฒนาสภาพชีวิตความเป็นอยู่ การยกระดับการศึกษา การสาธารณสุข และการพัฒนาด้านอื่นๆ เป็นการพัฒนาที่ไม่ได้เน้นที่การให้ เพราะหากเป็นเช่นนั้นแล้ว ผู้รับก็จะกลายเป็นผู้ที่รอรับอยู่ตลอดไปไม่สามารถจะเติบโตเป็นไม้ใหญ่ที่หยั่งยืนได้ด้วยตัวเองเสียที

ชาวบ้านใน ๒๗ หมู่บ้าน ในพื้นที่โครงการแต่เดิมเคยยังชีพด้วยการทำไร่เลื่อนลอยเป็นหลัก ปัจจุบันได้ลงหลักปักฐานเป็นหลักแหล่ง มีอิสระในการเลือกประกอบอาชีพ บางส่วนยังคงทำการเกษตรที่หันมาปลูกพืชผักเมืองหนาว ชา กาแฟ

๑. เบญจมาศหลากหลายสี
๒. แปลงกล้วยไม้ที่มีกล้วยไม้หลากหลายพันธุ์
๓. กล้วยไม้รองเท้านารีดอยตุง ซึ่งเป็นกล้วยไม้ประจำถิ่นบนดอยตุง
๔. รักเร่ดอกโต
๕. กล้วยไม้รองเท้านารีลูกผสมในสวนกล้วยไม้
๖. แปลงดอกไม้ที่ปรับเปลี่ยนตลอดเวลา
๗. ดอกไม้ตระกูลกุหลาบพันธุ์ที่สวนพฤกษชาติดอยช้างมูบ

Mae Fah Luang Garden

One of the most famous tourist attractions in Chiang Rai Province is undoubtedly the Mae Fah Luang Garden, which consists of flowerbeds planted with a dazzling variety of flowers and shrubs from all corners of the world. Cool climate and temperate ornamental and flowering plants that thrive at high altitude are planted among native plants, leafy shrubs and perennials. A myriad of flowering plants come into bloom all year round and form a splendid hill-side tapestry that changes with the seasons.

It is frequently described as the most magnificent landscaped garden in the Kingdom of Thailand, and even in the Asia Pacific region. In 1993, The Mae Fah Luang Garden was awarded the Pacific Asia Tourism Association's PATA Gold Awards in the 'Tourism Development' category in recognition of its outstanding achievement in the development of a new tourist destination.

วิมล ริงผึ้ง

นักเขียน ช่างภาพ นักเดินทาง นักดำน้ำ คนทำหนังสือ จบการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาหนังสือพิมพ์และสิ่งพิมพ์ จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีผลงานสารคดีท่องเที่ยว นำเสนอตามนิตยสารต่างๆ รวมทั้งหนังสือพิมพ์รายวัน มาเป็นระยะเวลายาวนานกว่า ๒๐ ปี

ภาษา ขอบฟ้า

ลายสุเมียม สิงห์ศึก

ภาษาไทยเป็นสัญลักษณ์ประจำชาติ แสดงให้เห็นถึงอารยธรรมอันรุ่งเรืองของประเทศ ประเทศไทยมีภาษาเป็นของตนเองมานานกว่า ๗๐๐ ปี และมีตัวอักษรใช้นับตั้งแต่พ่อขุนรามคำแหงมหาราชแห่งอาณาจักรสุโขทัย ทรงประดิษฐ์ขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๑๘๒๖ ตามศิลาจารึกที่โปรดให้จารึกไว้แต่ครั้งนั้น ซึ่งพระมหากษัตริย์นักปราชญ์ราชบัณฑิตของไทย ได้ใช้สืบทอดวัฒนธรรมของชาติมาจวบจนปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเป็นพระมหากษัตริย์พระองค์หนึ่งที่ทรงมีพระปรีชาสามารถและทรงรอบรู้ในด้านภาษาไทยอย่างดียิ่ง จะเห็นได้จากการที่ทรงพระราชนิพนธ์บทความภาษาไทยเรื่อง “พระราชานุกิจในรัชกาลที่ ๘” สำหรับจัดพิมพ์ในงานครบรอบ ๑๐๐ วันพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล ซึ่งในขณะนั้นพระองค์ทรงมีพระชนมพรรษาเพียง ๑๙ พรรษา ทั้งยังทรงพระราชสมภพและทรงใช้ชีวิตเมื่อยังทรงพระเยาว์ในต่างประเทศ เรียกได้ว่าแทบจะไม่มีโอกาสใช้ภาษาไทยเลย ซึ่ง ม.ล. ทวีสินต์ ลดาวัลย์ ได้เล่าว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเริ่มศึกษาภาษาไทย

เมื่อทรงเจริญวัยแล้ว คือเมื่อพระชนมายุราว ๑๓-๑๔ พรรษา และด้วยพระวิริยะอุตสาหะ ประกอบกับทรงสนพระราชหฤทัยเป็นอย่างยิ่ง จึงทรงศึกษาได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งพระปรีชาสามารถของพระองค์ในด้านภาษาไทยได้เป็นที่ประจักษ์แก่ชาวไทยตลอดมา และทรงเป็นแบบอย่างของผู้ใช้ภาษาไทยที่ดี อันจะเห็นได้จากพระราชดำรัสหรือพระบรมราโชวาทที่พระราชทานในโอกาสต่างๆ

พระราชนิพนธ์ที่ทรงเรียบเรียงขึ้นเมื่อครั้งเสด็จพระราชดำเนินไปทรงศึกษาต่อ ณ ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ อันเป็นบันทึกประจำวันที่ทรงไว้ระหว่างวันที่ ๑๖-๒๓ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๘๙ ขณะที่ทรงพระชนมพรรษายังไม่ครบ ๑๙ พรรษา มีความชัดเจนและให้ความรู้สึกกินใจดังตัวอย่างตอนหนึ่งว่า

“...วันที่ ๑๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๘๖ วันนี้ถึงวันที่เราจะต้องจากไปแล้ว...พอถึงเวลาก็กองจากรถพระที่นั่งพร้อมกับแม่ ลาเจ้านายฝ่ายใน ณ พระที่นั่งชั้นล่างนั้น แล้วก็ไปยังวัดพระแก้วเพื่อนมัสการลาพระแก้วมรกต และพระภิกษุสงฆ์ ลาเจ้านายฝ่ายหน้า ลาราชการทั้งไทยและฝรั่งแล้วก็ไปขึ้นรถยนต์พอลั่นออกไปได้ไม่ถึง ๒๐๐ เมตร มีผู้หญิงคนหนึ่งเข้ามาหยุดรถแล้วส่งกระป๋องให้เราคนละใบ ราชของครึกษ์ไม่แน่ใจว่าจะมีอะไรอยู่ในนั้น บางทีจะเป็นลูกกระเบิด! เมื่อมาเปิดดูภายหลังปรากฏว่าเป็นทอฟฟี่ที่อร่อยมากตามถนนผู้คนช่างมากมายเสียจริงๆ ที่ถนนราชดำเนินกลางราษฎรเข้ามาจนชิดรถที่เรา นั่ง กลัวเหลือเกินว่าล้อรถของเราจะไปทับแข่งขาใครเข้าบ้าง รถแล่นฝ่าฝูงชนไปได้ อย่างช้าที่สุด ถึงวัดเบญจมบพิตร รถแล่นเร็วขึ้นได้บ้าง ตามทางที่ผ่านมาได้ยินเสียงใครคนหนึ่งร้องขึ้นมาดังๆ ว่า ‘อย่าละทิ้งประชาชน’ อياกจะร้องบอกเขาไปว่า ถ้าประชาชนไม่ ‘ทิ้ง’ ข้าพเจ้าแล้ว ข้าพเจ้าจะ ‘ละทิ้ง’ อย่างไรได้ แต่รถวิ่งเร็วและวิ่งเลยไปไกลเสียแล้ว...”

นอกจากนี้ยังทรงพระราชนิพนธ์แปล เรื่อง ตีโต และ นายอินทร์ ผู้ปิดทองหลังพระ ทั้งทรงพระราชนิพนธ์ชาดกในพระพุทศศาสนาเรื่อง พระมหาชนก อันเป็นพระราชนิพนธ์ที่นักปราชญ์ราชบัณฑิตผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านภาษาและวัฒนธรรม เทิดทูนพระอัจฉริยภาพว่าเป็นผลงานสร้างสรรค์ที่เพียบพร้อม อำนวยประโยชน์แก่ผู้ฝึกใฝ่อ่านเพื่อศึกษา เป็นอย่างมาก ยิ่งกว่านั้นผลงานเพลงพระราชนิพนธ์ที่มีท่วงทำนองอันไพเราะ มีความหมายลึกซึ้งกินใจหลายเพลง เช่น เพลงใกล้รุ่ง เพลงยามเย็น และเพลงแสงเทียน ก็แสดงให้เห็นถึงพระอัจฉริยภาพทางด้านภาษาไทยของพระองค์อย่างมีมิใครเทียบได้

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงห่วงใยในภาษาไทยซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นอย่างยิ่ง ได้ทรงย้ำให้ประชาชนชาวไทยตระหนักถึงความสำคัญ และพระราชทานแนวความคิดในการอนุรักษ์ภาษาไทยในโอกาสต่างๆ อยู่เสมอ ดังพระราชดำรัสที่พระราชทานในการประชุมทางวิชาการชุมนุมภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ณ ห้องประชุมคณะอักษรศาสตร์เมื่อวันที่ ๒๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๐๕ ดังข้อความตอนหนึ่งว่า

“เราโชคดีที่มีภาษาของตนเองแต่โบราณกาล จึงสมควรอย่างยิ่งที่จะรักษาไว้ ปัญหาเฉพาะในด้านรักษาภาษาไทยนี้มี

ข้อมูลการเขียน

๑. สรรพศิลปศาสตรวิธาน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์จัดพิมพ์เนื่องในโอกาสสภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาคุณวุฒิปดกิตติมศักดิ์แด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พ.ศ. ๒๕๔๒
๒. สารานุกรมไทย สำหรับเยาวชนโดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว กรุงเทพฯ : บริษัท ด้านสุภาพการพิมพ์ จำกัด ๒๕๑๘
๓. พระราชดำรัส พระราชทานเมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๓๕ กรุงเทพฯ บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)
๔. ในหลวงกับภาษาไทย โดยรองศาสตราจารย์ณัฐมล ลีปิยะชาติ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

..เดี๋ยวนี้ทางโทรทัศน์หรือ ทางสถานีวิทยุ ได้ยินว่า ‘มหาวิทยาลัย’ กลายเป็นวิทยาลัยหมา ออกจะเป็นอันตราย..

หลายประการ อย่างหนึ่งต้องรักษาให้บริสุทธิ์ ในทางออกเสียง คือให้ออกเสียงให้ถูกต้องชัดเจน อีกอย่างหนึ่งต้องรักษาให้บริสุทธิ์ในวิธีใช้ หมายความว่าวิธีใช้คำมาประกอบเป็นประโยค ปัญหาที่สามคือ ความร่ำรวยในคำของภาษาไทย ซึ่งพวกเรานึกว่าไม่ร่ำรวยพอ จึงต้องมีการบัญญัติใหม่มาใช้...สำหรับคำใหม่ที่ตั้งขึ้น มีความจำเป็นในทางวิชาการไม่ใช่น้อย แต่บางคำที่ต่างๆ ก็ควรจะมี ควรจะใช้คำเก่าๆ ที่เรามีอยู่แล้ว ไม่ควรจะมาตั้งศัพท์ใหม่ให้ยุ่งยาก...ปัญหาเรื่องการออกเสียงนั้นก็อันตรายอย่างยิ่ง นึกถึงคำวามหาวิทยาลัย เดี่ยวนี้ทางโทรทัศน์หรือทางสถานีวิทยุได้ยินว่า ‘มหาวิทยาลัย’ กลายเป็นวิทยาลัยหมา ออกจะเป็นอันตราย ซึ่งเรายอมไม่ได้ บางอย่างเรายอมได้ อย่างคำว่า ‘ฉัน’ ที่จริงเขียนว่า ฉัน แต่ว่าพูดกัน ‘ฉัน’ ทั้งนั้นก็เป็นสิ่งที่ต้องยอมไว้บ้าง...ในด้านบัญญัติศัพท์หรือคำใหม่ก็เป็นทางหนึ่งที่

อันตรายมากเหมือนกัน แต่ขอพูดอีกอย่างวิธีพูดหมายถึงใช้คำมาแสดงความคิด ซึ่งได้ยินมามากในทางข่าว ขอยกตัวอย่างว่า คำอุบัติเหตุ ในความหมายของอุบัติเหตุคือสิ่งที่อุบัติเหตุขึ้น ก็เข้าใจว่าเป็นเหตุที่ไม่ดี อุบัติขึ้นโดยที่มนุษย์ไม่ต้องประสงค์ แต่เดี๋ยวนี้ใช้คำว่าอุบัติเหตุในความหมายว่าเหตุการณ์อุบัติเหตุที่นั้นแปลมาจากภาษาฝรั่งว่า accident เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยที่ไม่มีมนุษย์ต้องการ ส่วน incident นั้น ถ้าจะอธิบายก็หมายความว่า เป็นสิ่งที่เกิดขึ้น เหตุที่เกิดขึ้นแต่โดยที่ที่มีความต้องการของมนุษย์ ไปใช้อุบัติเหตุก็ไม่ถูก ควรใช้เหตุการณ์หรือเหตุร้าย”

พระองค์ได้พระราชทานพระบรมโฆษาบทบ้าง พระราชดำรัสบ้าง ในบางกรณีทรงปฏิบัติ ด้วยพระองค์เอง พร้อมกับทรงสาธิตเพื่อ เป็นแบบอย่างเพื่อให้ราษฎรเข้าใจวิธีการ นำความรู้ไปใช้อย่างถูกต้อง ซึ่งเห็นได้ว่า พระองค์ทรงพระปรีชาสามารถและทรง เชี่ยวชาญในการใช้ภาษาในการเผยแพร่วิชา ความรู้อย่างแท้จริง โครงการสำคัญในการ เผยแพร่วิชาความรู้ก็คือ โครงการสร้าง สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน ซึ่งมีความ มุ่งหมายว่า

"สารานุกรมนี้จุดประสงค์อันแรก อันสำคัญที่สุดก็คือ ให้ผู้ใช้สารานุกรมนี้ให้ เกิดความรู้สึกว่า โลกนี้มันเป็นอันหนึ่งอัน เดียวกัน โลกหมายถึงโลกแห่งความรู้ โลก กลม โลกของวิทยาศาสตร์ และโลกของวิชา ต่างๆ อันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ต้องอาศัย ซึ่งกันและกัน ถ้าได้ความคิดอันนี้อย่างหนึ่ง ก็ จะเกิดความรู้สึกว่าชีวิตของตนจะต้องอยู่ใน ส่วนรวม และจะต้องพยายามปฏิบัติเพื่อ ส่วนรวม ศิลปะ ดนตรี ก็จะต้องรวมกับ วิทยาศาสตร์ ซึ่งคนทุกๆ ไปไม่เข้าใจ แต่ว่า ถ้าอ่านสารานุกรมแล้วก็จะเข้าใจ ก็เกิด ความเชื่อถือ"

นอกจากนี้ ยังได้พระราชทานพระ ราชดำริอันทรงคุณค่าในการจัดทำคำอธิบาย เรื่องต่างๆ ในสารานุกรม ทรงเน้นเรื่อง การใช้ภาษาให้เหมาะสมกับผู้อ่านทุกระดับ ดังนี้

"มีความมุ่งหมายที่จะนำวิชาการ แขนงต่างๆ ที่ควรศึกษา ออกเผยแพร่แก่ เยาวชนให้แพร่หลายทั่วถึง เพื่อเยาวชนจัก ได้หาความรู้ช่วยตัวเองได้จากการอ่านหนังสือ และเพื่อให้ได้ประโยชน์อันกว้างขวางยิ่งขึ้น ทรงกำหนดหลักการทำคำอธิบายเรื่องต่างๆ แต่ละเรื่องเป็นสามตอนหรือสามระดับ สำหรับให้เด็กรุ่นเล็กอ่านเข้าใจในระดับหนึ่ง สำหรับเด็กรุ่นกลางอ่านเข้าใจได้ระดับหนึ่ง และสำหรับเด็กรุ่นใหญ่รวมถึงผู้ใหญ่อีกระดับ หนึ่ง เพื่ออำนวยความสะดวกให้บิดามารดาใช้ หนังสือนี้เป็นเครื่องมือแนะนำวิชาการแก่ บุตรธิดา และให้ที่แนะนำวิชาแก่น้องเป็น ลำดับกันไป..."

เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผู้ทรงเป็นนักปราชญ์และนัก ภาษาไทย รวมทั้งเพื่อน้อมรำลึกในพระมหา กรุณาธิคุณของพระองค์ที่ได้ทรงแสดงความ ห่วงใย และพระราชทานแนวคิดต่างๆ เกี่ยว กับการใช้ภาษาไทย คณะกรรมการรณรงค์ เพื่อภาษาไทยแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้จัดการประชุมทางวิชาการและก่อตั้ง ชุมนุมภาษาไทย โดยกราบทูลเชิญพระบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเป็นองค์ประธาน มี ผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาไทย เข้าร่วมประชุม เป็นจำนวนมาก รวมทั้งหน่วยงานอื่นๆ อีก หลายหน่วยงาน จึงได้เสนอต่อรัฐบาลให้ ประกาศวันที่ ๒๙ กรกฎาคม อันเป็นวันที่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระ ราชดำเนินไปเป็นองค์ประธาน และร่วม ประชุมทางวิชาการกับสมาชิกชุมนุมภาษา ไทยให้เป็นวันภาษาไทยแห่งชาติ ซึ่งคณะ รัฐมนตรีพิจารณาเห็นว่า เพื่อเป็นการสำนึก ในพระมหากรุณาธิคุณที่ทรงมีต่อภาษาและ วรรณกรรมของชาติ อีกทั้งเพื่อเป็นการ เฉลิมพระเกียรติในโอกาสที่ทรงมีพระชน- มายุครบ ๖ รอบ ในวันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงมีมติเห็นชอบประกาศให้วันที่ ๒๙ กรกฎาคมของทุกปี เป็นวันภาษาไทยแห่ง ชาติสืบมา

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรง เผยแพร่ความรู้แก่พสกนิกรทั้งแผ่นดินโดย ใช้วิธีการต่างๆ พระราชทานความรู้และ วิทยาการไปยังราษฎรทุกระดับชั้น ทุกเพศ ทุกวัย ไม่เว้นแม้คนพิการหรือทุพพลภาพ

King Bhumibol and the Thai language

His Majesty King Bhumibol has many talents. One of them is his keen use of the Thai language. Although His Majesty was born abroad and started learning Thai at his teens, King Bhumibol has shown his language talents at many occasions.

พระอัจฉริยภาพทางด้านภาษาศาสตร์ นับเป็นสาขาหนึ่งที่พระบาทสมเด็จพระเจ้า อยู่หัวทรงมีอยู่อย่างเพียบพร้อมทั้งในด้าน สรีรวิทยา วจีวิทยา และวากยสัมพันธ์ ด้าน อรรถศาสตร์ ด้านการเรียบเรียง ด้านการแปล ด้านภาษาศาสตร์เชิงสังคม และด้านการ สร้างรูปแบบตัวอักษรในคอมพิวเตอร์ ซึ่ง ชาวไทยทุกคนต่างก็ประจักษ์ในพระปรีชา สามารถของพระองค์มาแล้ว

สายสุนีย์ สิงห์ทัศน
เกษียณอายุราชการจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
ปัจจุบัน เป็นนักเขียนประจำในหนังสือ อ.ส.ท.

สาร ^{18}F -FDOPA:

วิทยาการก้าวหน้า
ด้านเภสัชรังสี
ที่ศูนย์ไซโคลตรอน
และเพทสแกนแห่งชาติ

วิสุทธจิตรรา วานิชสมบัติ

เป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปว่า ศาสตราจารย์ ดร.สมเด็จพะเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี ทรงเป็นนักวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ผู้ทรงเชี่ยวชาญทางด้านพิษวิทยา และการบำบัดรักษาโรคมะเร็ง ทรงมีผลงานวิจัยในเชิงลึกมาอย่างต่อเนื่อง ทรงเห็นว่าโรคมะเร็งกับสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งที่คู่กัน เพราะคนเรามีการสะสมพิษจากมลพิษต่างๆ ในสิ่งแวดล้อม ทรงเน้นศึกษาด้านนี้ เพื่อบำบัดโรคมะเร็งในมนุษย์ เนื่องจากทรงตระหนักดีว่าโรคมะเร็งเป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญต่อสังคมและเศรษฐกิจของประเทศ จำนวนผู้ป่วยมะเร็งที่มีเพิ่มมากขึ้นในแต่ละปี สะท้อนความจำเป็นเร่งด่วนของการรณรงค์เพื่อให้ประชาชนเห็นความสำคัญในการดูแลรักษาตัวเอง รู้จักวิธีป้องกันการเกิดมะเร็ง และการบำบัดรักษาที่ถูกต้อง

หากในปัจจุบัน การพัฒนาทางด้านการวิจัยทางการแพทย์พื้นฐานและทางคลินิกเพื่อป้องกันและบำบัดรักษาโรคมะเร็งยังมีอยู่น้อย เนื่องจากการขาดแคลนบุคลากรทางการแพทย์ นักวิจัย และทุนทรัพย์ ในการวิจัย จึงเป็นที่มาของพระดำริในการจัดตั้ง สถาบันวิจัยจุฬาภรณ์ ขึ้น ทรงวางรากฐานของการวิจัยโรคมะเร็ง ที่เน้นการวิจัยทางวิทยาศาสตร์พื้นฐานและการวิจัยระดับโมเลกุล เพื่อค้นคว้าหาสารเคมีที่มีคุณสมบัติฆ่าเซลล์มะเร็ง รวมทั้งศึกษาการเปลี่ยนแปลง

ราชอาณาจักร คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี คณะแพทยศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และสถาบันมะเร็ง เป็นคณะทำงาน ศึกษา และพิจารณาถึงเหตุผลและความจำเป็นในการจัดหาเครื่องไซโคลตรอนและเครื่องเพท/ซีทีมาใช้ ตามความเหมาะสมของสภาพเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย และยังโปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้งศูนย์ไซโคลตรอนและเพทสแกนแห่งชาติขึ้นเป็นหน่วยงานในศูนย์วิจัยศึกษาและบำบัดโรคมะเร็ง สถาบันวิจัยจุฬาภรณ์อีกแห่งหนึ่ง เพื่อให้เป็นศูนย์กลางในการศึกษาแนวทางการตรวจวินิจฉัย การวิจัยทางวิทยาศาสตร์

"... การวินิจฉัยที่ถูกต้องและแม่นยำ จะมีความสำคัญต่อผลการรักษา การตรวจโดยเพทสแกนจะเป็นการตรวจในระดับโมเลกุลที่เรียกว่า Molecular Imaging ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างมากสำหรับผู้ป่วยมะเร็ง โดยเฉพาะศูนย์ไซโคลตรอนและเพทสแกนแห่งชาติ เป็นโครงการที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ ซึ่งเป็นการรวบรวมบุคลากร จากสถาบันการแพทย์ต่างๆ เพื่อการใช้เครื่องมือที่คุ้มค่า ทั้งการตรวจรักษา และวิจัย โดยคำนึงถึงผลประโยชน์และสิ่งแวดล้อมของประชาชนชาวไทยอย่างแท้จริง"

**พระตำราสในศาสตราจารย์ ดร.สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี
องค์ประธานสถาบันวิจัยจุฬาภรณ์ และองค์ประธานศูนย์วิจัยศึกษาและบำบัดโรคมะเร็ง**

ในระดับโมเลกุลของยีนส์ (Genes) ที่ทำให้เกิดมะเร็ง หรือยีนส์ที่ระงับการเกิดมะเร็ง สำหรับมะเร็งบางชนิดที่พบบ่อยในประชาชนชาวไทย ทรงมีพระปณิธานแน่วแน่ที่จะจัดตั้งศูนย์วิจัยศึกษาและบำบัดโรคมะเร็ง เพื่อให้เป็นโรงพยาบาลเฉพาะทาง ที่มีกรวิจัยเพื่อพัฒนาการบำบัดรักษา และเป็นศูนย์ชำนาญการทางด้านกรวิจัย วินิจฉัย และรักษาโรคมะเร็งที่ได้มาตรฐานสากล และมีความทันสมัยในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ศูนย์ไซโคลตรอนและเพทสแกนแห่งชาติ (National Cyclotron and PET Centre)

ศาสตราจารย์ ดร.สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี โปรดเกล้าฯ ให้คณะแพทย์ผู้ดำเนินงานของสถาบันวิจัยจุฬาภรณ์ ร่วมกับคณะแพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านเวชศาสตร์นิวเคลียร์ และด้านมะเร็ง จากคณะแพทยศาสตร์ศิริ-

และการวิจัยทางการแพทย์แขนงต่างๆ ไปจนถึงการถ่ายทอดความรู้ความสามารถ และการให้บริการผู้ป่วยร่วมกันอย่างคุ้มค่า สามารถอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนชาวไทยให้ได้รับการตรวจที่ดี ได้มาตรฐานที่สุดและเสียค่าใช้จ่ายที่เหมาะสม เป็นการใช้จ่ายที่มีประสิทธิภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วยความร่วมมือจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญของคณะแพทยศาสตร์แห่งต่างๆ

ศูนย์ไซโคลตรอนและเพทสแกนแห่งชาติ ซึ่งปัจจุบันเปิดให้บริการแล้ว ตั้งแต่วันที่ ๑๙ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๙ โดยติดตั้งเครื่องเพท/ซีที รุ่นไฮโอกราฟ ๑๖ แบบไฮ-เรโซลูชั่น (High Resolution) ที่มีความทันสมัย และประสิทธิภาพสูงเป็นเครื่องแรกในประเทศไทย ใช้ผลึกหัววัดรังสี (Crystal) แบบพิเศษ คือ LSO (Lutetium Oxyorthosilicate) ที่ให้ความละเอียดของภาพและความไวในการรับสัญญาณแสงดีที่สุดในขณะนี้

การดำเนินงานของศูนย์ไซโคลตรอนและเพทสแกนแห่งชาติ แบ่งเป็น ๒ ส่วน ส่วนแรกเป็นการให้บริการสารเภสัชรังสี ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์จากเครื่องไซโคลตรอน ที่นำไปใช้กับเครื่องเพท/ซีที สแกน ส่วนที่สองเป็นการให้บริการตรวจผู้ป่วยด้วยเครื่องเพท/ซีที สแกน ขั้นตอนการผลิตสารเภสัชรังสี เริ่มจากเครื่องไซโคลตรอนที่เป็นเครื่องเร่งอนุภาค ที่ใช้ในการผลิตธาตุกัมมันตรังสี ซึ่งสลายตัวให้รังสีโพสิตรอนแล้ว นำไปเตรียมเป็นสารเภสัชรังสี ผ่านกระบวนการควบคุมคุณภาพอย่างเข้มงวด เพื่อนำไปฉีดให้ผู้ป่วย แล้วตรวจวัดปริมาณของรังสีในรอยโรค* ที่สงสัยในร่างกายผู้ป่วยด้วยเครื่องเพทสแกน ซึ่งอยู่ในส่วนของงานบริการของศูนย์ไซโคลตรอนฯ

อนึ่ง การตรวจวินิจฉัยด้วยเครื่องเพท/ซีที ที่ศูนย์ไซโคลตรอนและเพทสแกนแห่งชาตินั้น จะรับตรวจผู้ป่วยในกรณีที่มีข้อบ่งชี้รอยโรค หรือข้อสันนิษฐานที่แพทย์ระบุเท่านั้น จะไม่รับตรวจในลักษณะของการตรวจร่างกายประจำปี ซึ่งสามารถตรวจจากเทคนิคหรือเครื่องมือชนิดอื่นที่มีค่าใช้จ่ายถูกกว่าได้

เครื่องไซโคลตรอน (Cyclotron)

เออร์เนสต์ โอ. ลอว์เรนซ์ (Ernest O. Lawrence) ชาวอเมริกัน ผู้ได้รับรางวัลโนเบล สาขาฟิสิกส์ ในปีพุทธศักราช ๒๔๘๒ ได้คิดประดิษฐ์เครื่องไซโคลตรอนขึ้น เป็นเครื่องเร่งอนุภาคที่ใช้สำหรับผลิตสารกัมมันตรังสี ซึ่งสลายตัวให้รังสีโพสิตรอน เช่น คาร์บอน (C-11), ไนโตรเจน (N-13), ออกซิเจน (O-15), ฟลูออรีน (F-18) ซึ่งเป็นธาตุองค์ประกอบพื้นฐานของเซลล์ร่างกาย โดยจะนำไปติดฉลากกับสารประกอบที่มีความจำเพาะต่อการตรวจการทำงานของเซลล์ได้ เป็นสารเภสัชรังสีมาใช้ในการตรวจวินิจฉัยโรค

*รอยโรค (Lesion) คือ ร่องรอย หรือการเปลี่ยนแปลงในเนื้อเยื่อ หรืออวัยวะต่างๆ ที่เกิดจากโรคใดโรคหนึ่ง

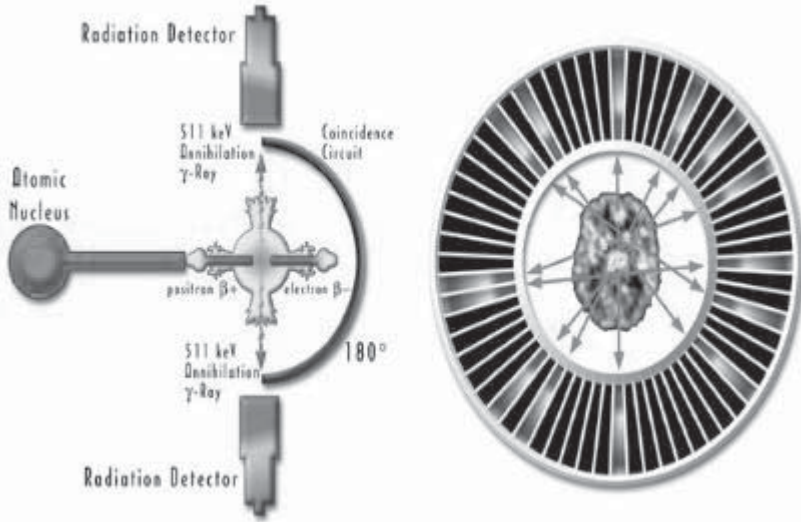
เครื่องเพท/ซีที

เมื่อสารเภสัชรังสีเข้าสู่ร่างกาย ทำให้สามารถติดตาม ตรวจวัด ประเมิน และวิเคราะห์การทำหน้าที่ของอวัยวะนั้นๆ ในระดับการทำงานเมตาบอลิซึม (Metabolism) ของเซลล์ ดูการเสื่อมและตายของเซลล์ หรือการแบ่งตัวอย่างรวดเร็วของเซลล์ ซึ่งอาจเป็นสาเหตุของพยาธิสภาพที่เกิดขึ้นได้ โดยใช้สารเภสัชรังสีที่ได้จากการผลิตของเครื่องไซโคลตรอนฉีดให้แก่ผู้ป่วย แล้วจึงวัดความเข้มข้นของปริมาณรังสีในรอยโรคที่เซลล์ที่มีระดับการทำงานสูง เช่น การแบ่งตัวอย่างรวดเร็ว ได้แก่ เซลล์มะเร็ง เป็นต้น ซึ่งจะดูดจับสารเภสัชรังสีไว้มากกว่าเซลล์ปกติ

อย่างไรก็ตาม สารเภสัชรังสีมีอายุครึ่งชีวิต (Half-life) สั้นมาก นับเป็นนาทีถึง ๒ ชั่วโมง การล้างซึ้อสารเภสัชรังสีชนิดนี้จากต่างประเทศ จึงเป็นสิ่งที่ทำได้ยากเนื่องจากปัญหาเรื่องระยะเวลา การขนส่ง เวลาและปริมาณสารเภสัชรังสี ในช่วงที่ผ่านมามีการส่งผู้ป่วยไปรับการตรวจในประเทศต่างๆ เช่น ประเทศสิงคโปร์ ฮองกง และประเทศญี่ปุ่น ดังนั้น สถาบันที่มีการตรวจวินิจฉัยโรคด้วยเทคนิค PET จึงจำเป็นต้องมีเครื่องไซโคลตรอนอยู่ในบริเวณใกล้เคียง เพื่อให้สามารถผลิตสารเภสัชรังสีออกมาใช้ได้อย่างทันการณ์และมีประสิทธิภาพ

เครื่องเพท/ซีที (PET/CT)

เครื่องเพท/ซีที (PET/CT-Positron Emission Tomography/Computed Tomography) เป็นเครื่องมือวินิจฉัยโรคทางเวชศาสตร์นิวเคลียร์ ที่ใช้ในการตรวจดูระดับการทำงานเมตาบอลิซึมของเซลล์เช่นกัน โดยใช้สารเภสัชรังสีที่ผลิตได้จากเครื่องไซโคลตรอน เครื่องเพท/ซีทีเกิดจากการผสมผสานเครื่องเพทสแกนและเครื่องเอกซเรย์คอมพิวเตอร์เข้าไว้ในเครื่องเดียว ถือเป็นนวัตกรรมทางเวชศาสตร์นิวเคลียร์และเอกซเรย์คอมพิวเตอร์ที่มีประสิทธิภาพสูง นำมาใช้ในการตรวจวินิจฉัยโรคด้วยภาพ โดยวิธีการตรวจจับรังสีและถ่ายภาพไว้ เพื่อประโยชน์ในการวินิจฉัยและมีความแตกต่างจากภาพที่ได้จากการตรวจเอกซเรย์คอมพิวเตอร์ (CT-Scan) แต่เพียงอย่างเดียว

การทำงานของเครื่องเพท/ซีที

เครื่องเพท/ซีที ประกอบด้วย ส่วนที่ ๑ เป็นส่วนของเครื่อง CT Scan สามารถให้ภาพการวินิจฉัยโดยแสดงรายละเอียดของอวัยวะต่างๆ ซ้อนรวมกัน ส่วนที่ ๒ เป็นส่วนของเครื่อง PET Scan ภาพที่ได้จะแสดงการทำงานของเซลล์เนื้อเยื่อหรือรอยโรค เช่น เซลล์มะเร็ง จึงสามารถบอกตำแหน่งของรอยโรคควมไปกับระดับการทำงานของเซลล์ และยังใช้ตรวจดูความผิดปกติของระดับการทำงานของเซลล์ในระบบประสาทและหัวใจได้ด้วย

ประโยชน์จากการตรวจของเครื่องเพท/ซีที

ในผู้ป่วยโรคมะเร็งที่ได้ผลชิ้นเนื้อแล้ว เพื่อดูว่ามี การแพร่กระจายของเซลล์มะเร็งไปที่อวัยวะอื่นๆ หรือไม่ อาจพบได้ว่ามีก้อนขึ้นใหม่บริเวณเดิม และยังบ่งบอกได้อีกด้วยว่าเงาของก้อนที่เห็นในภาพถ่ายเอกซเรย์ธรรมดา นั้น เป็นมะเร็งหรือไม่ และแยกแยะได้ว่าเป็นก้อนพังผืดที่เป็นผลจากการรักษา หรือเป็นก้อนเนื้ออกที่ เกิดขึ้นใหม่ ซึ่งการตรวจประเภทอื่นๆ ไม่สามารถบอกได้ ทำให้การจำแนกชั้น การประเมินระยะการลุกลามของมะเร็ง การตอบสนองในการรักษามะเร็ง และการพยากรณ์โรค มีความถูกต้องแม่นยำ

ภาพและข้อมูลจาก:

๑. ศูนย์ไซโคลตรอนและเพทสแกนแห่งชาติ ศูนย์วิจัยศึกษาและบำบัดโรคมะเร็ง สถาบันวิจัยจุฬาภรณ์
๒. คลังความรู้ พลังงานปรมาณู สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ
๓. คณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยมหิดล
๔. สมาคมศิษย์เก่ารังสีเทคนิครามธิบดี
๕. ภาควิชาฟิสิกส์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
๖. หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ
๗. หนังสือพิมพ์มติชน
๘. โรงเรียนวัดราชโอรส

มากขึ้น ช่วยให้ผู้ป่วยไม่ต้องรับการผ่าตัดโดยไม่จำเป็น หรือช่วยให้แพทย์เปลี่ยนวิธีการรักษาได้

แม้เครื่องเพท/ซีที จะให้ผลในการตรวจวินิจฉัยโรคที่แม่นยำ ทั้งทางด้านมะเร็งวิทยา ทางด้านสมองและหัวใจแล้ว ยังมีประโยชน์ในการวางแผนการรักษาได้อย่างเหมาะสมกับผู้ป่วยแต่ละราย เป็นการประหยัดทั้งเวลาและค่าใช้จ่าย แต่ถึงกระนั้น การตรวจด้วยเครื่องเพท/ซีทีนั้นยังมีข้อจำกัดที่ราคาแพง มีความไว และความจำเพาะในการวินิจฉัย ไม่ครบร้อยเปอร์เซ็นต์ จึงยังไม่สามารถใช้แทนที่การตรวจอื่นๆ ได้ทั้งหมด ในบางครั้งเพื่อการตรวจเสริมการตรวจอื่นๆ เช่น แมมโมแกรม การเอกซเรย์คอมพิวเตอร์ธรรมดา (CT) หรือเครื่องตรวจด้วยคลื่นสะท้อนในสนามแม่เหล็ก (MRI) ที่ยังใช้เป็นมาตรฐานอยู่ แต่การใช้เครื่องเพท/ซีที ก็เพื่อเพิ่มความแม่นยำในการจำแนกชั้นมะเร็ง อันจะส่งผลต่อการรักษาในลำดับต่อไป

สาร¹⁸F-FDOPA: วิทยาการก้าวหน้าด้านเภสัชรังสี

การตรวจวินิจฉัยโรคมะเร็งโดยเครื่องเพท/ซีที นั้น เดิมใช้สาร ¹⁸F-FDG ซึ่งถือว่าเป็นการตรวจที่แม่นยำ ถูกต้อง และรวดเร็ว แต่ก็ยังมีข้อจำกัดในบางโรค บัดนี้ ศูนย์ไซโคลตรอนและเพทสแกนแห่งชาติ ในสังกัดศูนย์วิจัยศึกษาและบำบัดโรคมะเร็ง สถาบันวิจัยจุฬาภรณ์ ประสบความสำเร็จในการผลิตสาร ¹⁸F-FDOPA เพื่อใช้ในการตรวจพยาธิสภาพในสมอง และโรคมะเร็งที่ไม่สามารถตรวจได้ดีจากสาร ¹⁸F-FDG ที่ใช้อยู่เดิม และเริ่มนำมาใช้ตรวจในผู้ป่วยเป็นครั้งแรกในประเทศ เมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๕๑ ซึ่งเป็นไปตามพระปณิธานและพระประสงค์ในศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี ในอันที่จะให้ศูนย์วิจัยศึกษาและบำบัดโรคมะเร็ง สถาบันวิจัยจุฬาภรณ์ เป็นผู้นำในวิทยาการก้าวหน้า และถ่ายทอดให้มีการนำไปใช้อย่างแพร่หลาย เพื่อสุขภาพอนามัยที่ดีของประชาชนชาวไทย

เภสัชภัณฑ์ที่ผู้ป่วยจะได้รับในวันที่ตรวจ
ขั้นตอนที่ ๔

- เจ้าหน้าที่พยาบาลตรวจวัดระดับความดันโลหิต และจับชีพจรของผู้ป่วย
- เจ้าหน้าที่พยาบาลเปิดเส้นและทดสอบเส้นด้วย NSS จำนวน ๑๐ ซี.ซี. ก่อนฉีดสารเภสัชภัณฑ์

ในกรณีที่ตรวจทางระบบประสาทวิทยา ผู้ป่วยจะต้องรับประทานยา Senimet

ทางเคมีรังสี (Radiochemical Purity) มีความเป็นกรดเบส (pH) ที่เหมาะสม มีความปลอดภัยจากสารปนเปื้อน มีความคงตัว มีความปลอดเชื้อ (Sterility) และปราศจากไพโรเจนที่เป็นสารที่ก่อให้เกิดไข้ (Pyrogen free) เพื่อให้เกิดความปลอดภัยแก่ผู้ป่วยที่เข้ารับการตรวจ

¹⁸F-FDOPA เป็นสารเภสัชภัณฑ์ที่มีคุณสมบัติใช้ในการตรวจวินิจฉัยผู้ป่วยที่มีข้อบ่งชี้หรือรอยโรค ดังนี้ :

- ทางด้านมะเร็งวิทยา ได้แก่ เนื้องอกในสมอง (Brain tumor), มะเร็งของเซลล์ประสาทและต่อมไร้ท่อ (Neuroendocrine tumor: neuroblastoma), มะเร็งต่อมหมวกไต (Pheochromocytoma), มะเร็งชนิดคาร์ซินอยด์ (Carcinoid tumor), มะเร็งตับอ่อนชนิดที่สร้างฮอโมนโมโนได้ (Endopancreatic tumor), ภาวะอินซูลิน มากเกินปกติ (Hyperinsulinism)

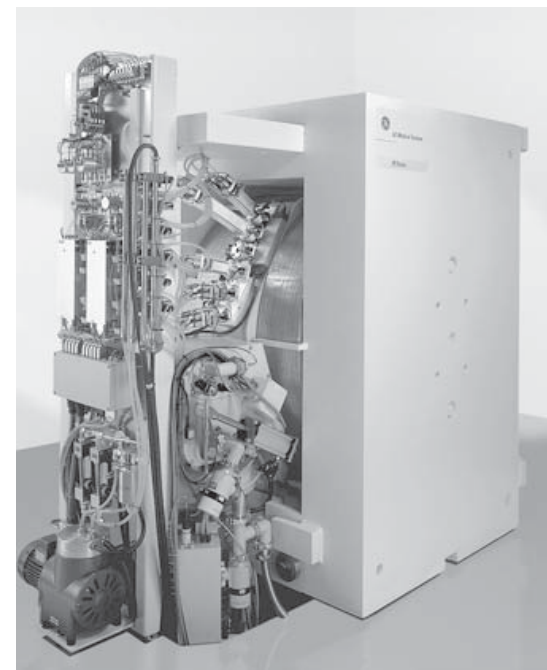
- ทางด้านประสาทวิทยา ได้แก่ โรคการเคลื่อนไหวผิดปกติ (โรคพาร์กินสัน)

ขั้นตอนในการปฏิบัติเพื่อการตรวจ PET/CT โดยสารเภสัชภัณฑ์ ¹⁸F-FDOPA

- มีทั้งหมด ๗ ขั้นตอน ดังนี้
- ขั้นตอนที่ ๑ - กรอกประวัติส่วนตัว เพื่อทำการลงทะเบียนเป็นผู้ป่วยของคุณยา
 - ขั้นตอนที่ ๒ - หลังจากลงทะเบียนผู้ป่วย พยาบาลจะสอบถามประวัติจากผู้ป่วย
 - ขั้นตอนที่ ๓ - ผู้ป่วยต้องเปลี่ยนชุดที่ทางศูนย์ไซโคลตรอนฯ จัดเตรียมไว้ให้ พร้อมทั้งถอดเครื่องประดับออกทั้งหมด และชั่งน้ำหนักเพื่อนำไปคำนวณปริมาณสาร

การผลิตและการควบคุมคุณภาพสารเภสัชภัณฑ์ ¹⁸F-FDOPA

ขั้นตอนในการผลิตสาร ¹⁸F-FDOPA เริ่มจากการผลิตสารกัมมันตรังสี ¹⁸F₂ ด้วยเครื่องไซโคลตรอน แล้วติดฉลากสารกัมมันตรังสีที่ได้กับสารประกอบ เพื่อให้เป็นสารเภสัชภัณฑ์ และทำให้บริสุทธิ์ด้วยเครื่องสังเคราะห์ ¹⁸F-FDOPA การผลิตสารเภสัชภัณฑ์ดังกล่าว มีขั้นตอนการผลิตภายในห้องสะอาด (Clean room) มีการควบคุมปริมาณฝุ่นละออง จุลินทรีย์ ความดันบรรยากาศ อุณหภูมิและความชื้น ให้อยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด มีการควบคุมคุณภาพของสารเภสัชภัณฑ์ที่ผลิตได้ ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานสากล ในแต่ละครั้งที่ผลิต จะทำการวิเคราะห์คุณภาพให้แน่ใจได้ว่า สารเภสัชภัณฑ์ที่ผลิตได้เป็นสารกัมมันตรังสีที่มีความบริสุทธิ์ (Radio nuclidic Purity) มีค่าความแรงรังสีจำเพาะ (Specific Activity) และค่าความบริสุทธิ์

เครื่องไซโคลตรอน ใช้ในการผลิตสารกัมมันตรังสี C-11, N-13, O-15, F-18 เมื่อผลิตเสร็จแล้วจะส่งไปสังเคราะห์ให้เป็นสารเภสัชภัณฑ์ที่ห้อง Hot Cell

๑ เมื่อก่อนฉีดสารเภสัชภัณฑ์ ๑ ชั่วโมง ภายหลังจากรับประทานยา ผู้ป่วยจะต้องนอนพักในห้องที่จัดเตรียมไว้ให้ประมาณ ๑ ชั่วโมง โดยไม่ทำกิจกรรมใดๆ

เมื่อใกล้ถึงเวลาฉีดยา เจ้าหน้าที่พยาบาลจะนำผู้ป่วยเข้าห้องเพท/ซีที ผู้ป่วยจะได้รับคำแนะนำจากนักรังสีการแพทย์ เกี่ยวกับการนอนถ่ายภาพเพท/ซีที เมื่อเวลาฉีดยามาถึง ฝ่ายผลิตสารเภสัชภัณฑ์จะส่งสารเภสัชภัณฑ์จากห้องควบคุมคุณภาพมาทางลิฟต์ (ซึ่งถูกออกแบบมาเพื่อการส่งสารเภสัชภัณฑ์โดยเฉพาะ และสารเภสัชภัณฑ์จะถูกห่อหุ้มด้วยอุปกรณ์ที่ป้องกันรังสีเท่านั้น)

ขั้นตอนที่ ๕ - เจ้าหน้าที่พยาบาลจะฉีดสารเภสัชรังสีเข้าทางเส้นเลือดดำของผู้ป่วยภายในห้องสแกนภาพ

ขั้นตอนที่ ๖

- เจ้าหน้าที่จะถ่ายภาพผู้ป่วยจากเครื่องเพท/ซีที
- ผู้ป่วยจะต้องตรวจอยู่ในห้องเพียงคนเดียว เตียงจะเลื่อนเข้า-ออก และมีเสียงดังบ้างเล็กน้อย

ภาพการตรวจด้วยเครื่องเพท/ซีที แสดงมะเร็งแพร่กระจายในตับผู้ป่วย

การตรวจ จะใช้ระยะเวลาประมาณ ๓๐-๕๐ นาที โดยผู้ป่วยจะไม่มีความรู้สึกปวดใดๆ และในระหว่างการถ่ายภาพเพท/ซีที นักรังสีการแพทย์จะคอยตรวจสอบความเรียบร้อยจากจอมอนิเตอร์ นอกจากนี้ ในเครื่องเพท/ซีที ยังมีลำโพงและไมโครโฟนติดตั้งไว้กรณีผู้ป่วยต้องการความช่วยเหลือก็สามารถสื่อสารกับนักรังสีการแพทย์ระหว่างการตรวจได้ตลอดเวลา

ขั้นตอนที่ ๗ - หลังตรวจเสร็จ ผู้ป่วยจะต้องนอนพักสังเกตอาการนาน ๓๐ นาที หากผู้ป่วยไม่มีอาการผิดปกติใดๆ สามารถกลับบ้านได้

ค่าใช้จ่าย

ค่าใช้จ่ายในการตรวจเพท/ซีที สแกนด้วยสารเภสัชรังสี ^{18}F -FDOPA มีราคาเท่ากับการตรวจเพท/ซีที สแกน (ด้วยสาร ^{18}F -FDG) ทั่วไป แม้ว่าการผลิตสาร ^{18}F -FDOPA จะค่อนข้างสูงก็ตาม ทั้งนี้เพื่อเพิ่มโอกาสให้คนไทยได้รับการตรวจวินิจฉัยจากสารเภสัชรังสีที่เหมาะสมกับชนิดของโรค และการรักษาที่ทัดเทียมกับนานาชาติ ตามพระประสงค์ขององค์ประธานศูนย์วิจัยศึกษาและบำบัดโรคมะเร็งสถาบันวิจัยจุฬาภรณ์

ผู้สนใจต้องการทราบรายละเอียดเพิ่มเติม และแพทย์หรือโรงพยาบาลที่สนใจจะส่งผู้ป่วยเข้ารับการตรวจวินิจฉัย สามารถติดต่อได้ที่

ศูนย์ไซโคลตรอนและเพทสแกนแห่งชาติ สถาบันวิจัยจุฬาภรณ์

เลขที่ ๕๔ หมู่ ๔ ถนนวิภาวดีรังสิต
แขวงตลาดบางเขน เขตหลักสี่
กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐
หรือ
โทรศัพท์หมายเลข ๐-๒๕๓๔-๓๓๕๕
ต่อ ๑๒๑๔ และ ๑๑๐๕
หรือ ๐๔-๓๖๙๕-๓๕๕๙
ในวันจันทร์-ศุกร์ ระยะเวลา
๐๙.๐๐ - ๑๗.๐๐ น.

PET/CT and Cyclotron in Chulabhorn Cancer Centre

The Cyclotron and PET/CT in Chulabhorn Cancer Centre is collaborating with Faculty of Medicine, Siriraj Hospital and Faculty of Medicine, Ramathibodi Hospital from Mahidol University, Faculty of Medicine, Chulalongkorn University and National Cancer Institute. The center also receives equipment and academic support from International Atomic Energy Agency (IAEA).

Aside from improving the standard of care for Thai people, the center aims at conducting basic research for the new radiopharmaceutical isotope in diagnostic, evaluation and development of new treatment modalities. It also emphasizes clinical research for the extended application of the established radiopharmaceutical.

วิสุทธิจิตรา วานิชสมบัติ

จบการศึกษาปริญญาตรีจากคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปริญญาโทสาขา Broadcasting (TV Production) จาก Boston University ประเทศสหรัฐอเมริกา

เคยเป็นบรรณาธิการวารสาร “ความรู้คือประทับ” ปัจจุบัน เป็นที่ปรึกษาโรงพยาบาล ศูนย์วิจัยศึกษาและบำบัดโรคมะเร็ง สถาบันวิจัยจุฬาภรณ์ นักเขียน-นักแปลอิสระ และกรรมการตัดสินรางวัลโทรทัศน์ทองคำ

ปกิณก: พลังงาน

อิลิตกกันท์

เรียบเรียงจากเรื่อง

"Arctic island yields Jurassic giants"

ใน The Lamp, 2007 Number 4

โดย รศ. เกียงไกร ไตรสาร

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

Bากสัตว์ดึกดำบรรพ์ของสัตว์เลื้อยคลานขนาดใหญ่ กำลังถูกค้นพบในแหล่งสำรวจน้ำมันหลักแห่งใหม่บนสเวลบาร์ด ซึ่งเป็นหมู่เกาะแห่งใหม่ที่ตั้งอยู่ห่างจากขั้วโลกเหนือ ๘๐๐ ไมล์ การค้นพบครั้งแรกเกิดขึ้นในปี ค.ศ. ๒๐๐๖ ในช่วงฤดูร้อนที่ผ่านมา เอ็กซ์อนโมบิล ได้ออกค่าใช้จ่ายในการสำรวจแก่นักบรรพชีวินวิทยาของนอร์เวย์ ตัวแทนของบริษัทฯ และนักศึกษา เพื่อเก็บตัวอย่าง ๓ ตัวอย่างจาก ๒๔ ตัวอย่าง ที่บ่งบอกว่ามีอายุอยู่ในยุคจูราสสิก (ประมาณ ๑๕๐ ล้านปีมาแล้ว)

was the follow-up to several other finds of dinosaur and reptile fossils

ไพลโอซอร์รัสเป็น สัตว์เลื้อยคลานทางทะเล พันธุ์ร้ายจาก มหายุคมีโซโซอิก และอาหารของพวกมัน คือ ปลา ปลาหมึก และ สัตว์เลื้อยคลานอื่นๆ ที่อาศัยอยู่ในทะเล

จากเกาะขี้โลกเหนือ

ในทะเลโบราณที่เต็มไปด้วยสัตว์ดึกดำบรรพ์ยักษ์ใหญ่ ไพล-ไอซอร์รัล เป็นเจ้าทะเล มันเป็นสัตว์ดุร้าย มีครีบ กินเนื้อเป็นอาหาร ตัวใหญ่มากมีความยาวถึง ๔๐ ฟุต (๑๒ เมตร) เป็นสัตว์กินเนื้อใหญ่ที่สุดที่เคยอาศัยอยู่ในโลกนี้ หัวของมันเท่ากับรถยนต์ขนาดเล็ก ฟันของมันคล้ายเดือยแหลมของวางรถไฟ เรื่องราวของมันรู้ไม่มากเท่าไรนัก แต่การค้นพบบนแอสลบาร์ดกลับสร้างความประหลาดใจอย่างใหญ่หลวง แม้กระทั่งผู้ที่ค้นพบเอง

เดือนสิงหาคม ค.ศ. ๒๐๐๗ เอ็กซ์อนโมบิล ได้ร่วมให้ทุนในการสำรวจเพื่อติดตามผลงานของการค้นพบซากฟอสซิลสัตว์ดึกดำบรรพ์จำนวนมาก ซึ่งค้นพบโดย ดร.จอร์น เฮช ฮูร์ม และคณะจากพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์ธรรมชาติที่มหาวิทยาลัยออสโลในปี ค.ศ. ๒๐๐๖

นายนิโคล แอล เลก-เฮิร์นส์ นักธรณีวิทยาของเอ็กซ์อนโมบิล สังกัดสำนักงานใหญ่ที่เมืองฮิวส์ตัน ได้ร่วมอยู่ในทีมศึกษาของ ดร.ฮูร์ม และร่วมการสำรวจบนแอสลบาร์ดในปี ค.ศ. ๒๐๐๔ และ ๒๐๐๗

ยักษ์ใหญ่แห่งยุคจูราสสิก

นิโคล แอล เลก-เฮิร์นส์ กล่าวว่า "แสลลบาร์ดเหมือนหนังสือที่ถูกเปิดออก ลำดับชั้นหินทั้งหมดเรียงตัวอย่างเปิดเผย ซึ่งหมายความว่า หินดานและชั้นหินตะกอน ซึ่งครั้งหนึ่งเคยอยู่ใต้ระดับน้ำทะเลสามารถมองเห็นได้โดยตรง โครงกระดูกของสัตว์เลื้อยคลานที่อาศัยในทะเลที่เราพบเป็นโบนัสชั้นใหญ่ มันสอนให้เราเรียนรู้ระบบนิเวศยุคก่อนประวัติศาสตร์ และการวิวัฒนาการของสิ่งมีชีวิตบนโลก นับว่าเป็นหลักฐานที่สำคัญของยุคก่อนประวัติศาสตร์ของเราเลยทีเดียว"

การเดินทางบนทะเลโบราณ

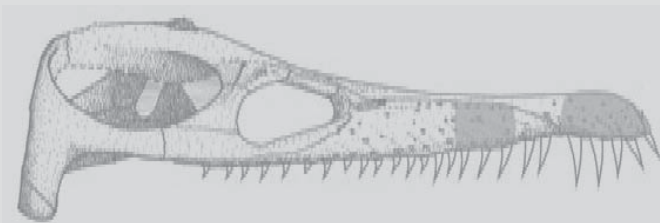
จากชายฝั่งทะเลที่เป็นหินของแสลลบาร์ด พื้นหินจะค่อยๆ ลาดชันอย่างช้าๆ ในตอนแรก และจะเพิ่มความชันอย่างต่อเนื่องจนยากที่จะปีนป่ายได้ จากความสูง ๑,๖๕๐ ฟุต (๕๐๐ เมตร) ขึ้นไป ถ้ามองกลับหลังจะต้องสะดุ้งตกใจ น้ำกับท้องฟ้ามีโทนสีน้ำเงินเกือบคล้ายกัน หย่อมของหิมะ แต่มีส่วนหยักโค้งของภูเขาเป็นสีขาว แต่ส่วนอื่นๆ ต่างเป็นสีเทาและน้ำตาล ยกเว้นเนินที่นับโหลที่มีสีแดงและเขียวที่ตั้งเรียงรายอยู่ ๒ แถวอย่างเป็นระเบียบบนพื้นดินที่อยู่ในระยะสายตาก็มองเห็น ลวดที่อยู่รอบๆ เตินท์ ป้องกันการรบกวนอย่างเห็นของหิมะทั่วโลกได้เป็นอย่างดี

ร่องรอยโบราณ

ชั้นหินของหินโผล่ที่แสลลบาร์ดในนอร์เวย์สามารถช่วยให้นักธรณีวิทยาและวิศวกรของเอ็กซอนโมบิลสามารถค้นพบน้ำมันและก๊าซธรรมชาติในส่วนอื่นๆ ของโลก

"หินโผล่ต่างมีคุณสมบัติเป็นเอกลักษณ์ที่ทำให้โอกาสจินตนาการว่าส่วนที่อยู่ใต้พื้นผิวควรมีลักษณะอย่างไร" นักธรณีวิทยา นิโคล แอล เลก-เฮิร์นส์กล่าว "ธรณีวิทยาเป็นอาชีพที่จะต้องใช้จินตนาการอย่างสูง และโดยปกติมักจะอาศัยข้อมูลจากการสำรวจการไหวสะเทือนของชั้นหิน

ในพื้นที่อย่างแสลลบาร์ดเราสามารถศึกษาหินที่อยู่รวมกันซึ่งเป็นทั้งหินต้นกำเนิดและหินกักเก็บปิโตรเลียม นอกจากนั้นเราสามารถเดินบน จับและสัมผัสหินเหล่านี้ได้ สามารถใช้เป็นประโยชน์อย่างมากสำหรับความเข้าใจชั้นหินที่อยู่ใต้พื้นผิว และการค้นหาแหล่งน้ำมันใหม่ๆ ของเรา

หัวของสัตว์เลื้อยคลานดึกดำบรรพ์มีขนาดเท่ารถยนต์เล็ก และฟันของมันคล้ายเคียวแหลมของจิ้งจอกไฟ

การไต่ชั้นเขาระยะสั้นๆ จากแคมป์เป็นการเปิดโลกของชั้นหินอย่างมากมายสำหรับทีมมหาวิทยาลัยที่ตั้งใจมาสำรวจ เป็นรอยโผล่ของหินและชั้นหินขนาดหนาซึ่งครั้งหนึ่งเคยอยู่ใต้ทะเลที่สาบสูญไปแล้ว ในช่วงเวลายุคจูราสสิกทะเลโบราณนี้จะอยู่ใกล้เส้นศูนย์สูตรของโลกมากกว่านี้ แต่กาลเวลาที่ผ่านมามีแรงกระทำได้เปลือกโลกทำให้พื้นทวีปเคลื่อนตัว ปัจจุบันพื้นใต้ทะเลดึกดำบรรพ์นี้วางตัวเปิดเผยอยู่บนภูเขาขั้วโลกเหนือ ซึ่งค่อยๆ เคลื่อนห่างออกไป

"ขณะที่เรากำลังสำรวจพื้นที่ที่มีก้อนหินตะปุ่มตะป่ำมากมายอย่างนี้ เราเดินเป็นแนวเส้นตรงและมองไปที่หิน หวังว่าจะพบสักก้อนที่ดูคล้ายกระดูกสัตว์"

ทุกครั้งที่พื้นที่ที่ถูกปกคลุมมักจะมีซากดึกดำบรรพ์ตัวใหม่ปรากฏขึ้น ซึ่งไม่สามารถมองเห็นได้ในปีก่อนหน้านี้ ถ้ากลุ่มผู้ค้นหาไปถึงตำแหน่งทันเวลา มักจะมีโอกาสดีเสมอที่พวกเขาจะพบกระดูกที่อยู่ด้านล่างมากขึ้น ไม่เช่นนั้นซากดึกดำบรรพ์จะถูกทำให้สึกกร่อนไปอย่างช้าๆ เหมือนกับหินที่อยู่รอบๆ ตัวมัน ซึ่งจะกลายเป็นเศษหินหักอยู่บนด้านข้างบนเนินเขามากยิ่งขึ้น

การพบอะไรบางอย่างบนเกาะแสลลบาร์ดในปี ค.ศ. ๒๐๐๑ นำไปสู่การสำรวจที่เลก-เฮิร์นส์มีส่วนร่วมอยู่ด้วยในปี ค.ศ. ๒๐๐๔ และตามด้วยการสำรวจต่อมาในปี ค.ศ. ๒๐๐๖ โดยมีเป้าหมายสำรวจตรวจสอบและทำแผนที่ในสิ่งที่น่าจะค้นพบใหม่

เลก-เฮิร์นส์ กล่าวว่า "มีการค้นพบตัวอย่างเพิ่มอีก ๒๔ ตัวอย่างในปี ค.ศ. ๒๐๐๖ จากการเดินเพียงไม่กี่ชั่วโมงจากจุดที่ค้นพบเดิม ๑๑ ตัวอย่างในปี ค.ศ. ๒๐๐๔ ในทางบรรพชีวินวิทยา ความอุดมสมบูรณ์ของตัวอย่างเป็นที่น่าตื่นเต้นอย่างแท้จริง"

ซากดึกดำบรรพ์ที่กลุ่มผู้สำรวจค้นพบในครั้งนี้ รวมถึงซากไพลโอซอร์รัสที่ใหญ่ที่สุดในสภาพดีที่สุดในที่ที่เคยพบมา โดยมีกระดูกวางตัวเหมือนกับตอนที่มันเสียชีวิต ความสมบูรณ์ของการค้นพบครั้งนี้ ทำให้แสลลบาร์ดได้รับการจัดบนแผนที่ว่าเป็นสถานที่สำคัญสำหรับการศึกษาลำตัวเลื้อยคลานในทะเลยุคจูราสสิก

เอ็กซ์ซอนโมบิล ให้ทุนช่วยเหลือนักธรณีวิทยาของบริษัทชื่อ นิโคไล เลก-เฮิร์นส์ (ด้านหน้า) และพนักงานของบริษัท เอสโซ่ นอร์เวย์ เปิดเผยสิ่งที่เป็นสัตว์เลื้อยคลานทางทะเลที่ใหญ่ที่สุดที่เคยพบมา

หินที่ประณีต

กระดูกที่เป็นซากดึกดำบรรพ์อาจดูเหมือนเป็นหิน แต่มันจะเปราะและหักง่าย การเคลื่อนย้ายซากดึกดำบรรพ์จากหินที่อยู่รอบๆ ตัวมันและนำไปยังห้องวิจัยจะต้องอาศัยประสบการณ์และความเชี่ยวชาญ และสภาวะสิ่งแวดล้อมที่ทั่วโลกเหนือยิ่งเพิ่มความท้าทายมากยิ่งขึ้น ในวัฏจักรที่ไม่สิ้นสุด น้ำแข็งจะละลายไหลลงรอยแตกของหิน และจะขยายตัวเมื่อมันแข็งตัวอีกครั้ง ซากดึกดำบรรพ์ดูเหมือนไม่เปลี่ยนแปลงแต่มันอาจแตกหักจากกันเมื่อพยายามเก็บมันขึ้นมา

"คุณจะไม่ทราบเลยว่าสิ่งที่จะพบเห็นคืออะไร จนกว่าจะเริ่มขุดหลุมให้ใหญ่ขึ้น ก่อนอื่นคุณเปิดเผยกระดูกให้เห็นเสียก่อน จากนั้นก็ตัดสินใจว่าจะแยกมันออกเป็นกลุ่มๆ หรือแยกเป็นชิ้นๆ" เลก-เฮิร์นส์ กล่าว

"เมื่อพื้นผิวของซากดึกดำบรรพ์เป็นอิสระจากหินที่อยู่รอบๆ มันจะถูกหุ้มด้วยกระดาษที่ซุซุที่เปียก และจากนั้นก็ห่อหุ้มด้วยปูนปลาสเตอร์โดยใช้มือ หลังจากปูนปลาสเตอร์แห้งคุณก็ขุดรอบๆ ฐานต่อไปเพื่อสร้างรอยตัดส่วนล่าง" เลก-เฮิร์นส์อธิบาย "ไม่นานนักหินก็จะเห็นเป็นปูนปลาสเตอร์คล้ายดอกเห็ด สุดท้ายคุณจะพลิกมันขึ้นมาฉาบปูนปลาสเตอร์ตรงส่วนที่อยู่ด้านล่าง เปลือกหุ้มปูนปลาสเตอร์จะป้องกันกระดูกในระหว่างการขนส่ง"

ทีมงานที่มีประสบการณ์สูงเหมือนทีมนี้สามารถทำเปลือกหุ้มปูนปลาสเตอร์ขนาดใหญ่ได้ภายในเวลาประมาณ ๒ วัน ระหว่างเวลา ๓ สัปดาห์ที่อยู่บนเกาะในปี ค.ศ. ๒๐๐๗ การสำรวจครั้งนี้ได้ค้นพบซากดึกดำบรรพ์ซึ่งมีน้ำหนักรวมกันมากกว่า ๒ ตัน การขุดสำรวจซึ่งกระทำได้ในเฉพาะฤดูร้อน คงจะต้องดำเนินต่อไปอีกหลายปี ถึงแม้งานจะหนัก และแต่ละวันก็แสนจะยาวนาน แต่เลก-เฮิร์นส์ ก็หวังว่า จะมีโอกาสกลับมาที่สวาลบาร์ดอีกเร็วๆ นี้

เขาพูดว่ามันเป็นเวลาที่สำคัญ เมื่อคุณกำลังเดินสำรวจในสนามเก็บตัวอย่างหินขึ้นมาและปรากฏว่ามันไม่ใช่หินแต่เป็นกระดูกที่ถูกทิ้งไว้นาน ๑๕๐ ล้านปีมาแล้ว คุณต้องหยุดสักพักเพื่อจะคิดเกี่ยวกับสิ่งทั้งหมดที่ได้เกิดขึ้นมาในโลก ตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา

Arctic island yields Jurassic giants

Fossil remains of one of the largest marine reptiles ever found are being recovered from a major new site on Svalbard, a barren group of islands barely 800 miles from the North Pole. The discovery was made in 2006. Last summer, ExxonMobil sponsored a return expedition by Norwegian paleontologists, company representatives and students. Their goal was to bring back three of 28 specimens that date from the Jurassic age, some 150 million years ago.

ประทับใจ ปรีถรรศน์

สนับสนุนโครงการ “ชวนน้องดูหนังเรื่องพระพุทธเจ้า”

นางกิตติยาวดี นิลวรรณ (แฉวยีน ที่ ๒ จากซ้าย) ผู้จัดการสื่อสารสัมพันธ์ บริษัท เอสโซ่ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) มอบเงินจำนวน ๕๐,๐๐๐ บาท ให้แก่ นายแทนคุณ จิตต์อิสระ (ที่ ๓ จากขวา) ผู้แทนจากกองทุนสื่อธรรมะ เพื่อสนับสนุนโครงการ “ชวนน้องดูหนังเรื่องพระพุทธเจ้า” สำหรับเยาวชนที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ พิธีมอบได้จัดขึ้น ณ โรงภาพยนตร์เมเจอร์ซีนีเพล็กซ์ สาขา เอกมัย และมีเด็กๆ จากมูลนิธิส่งเสริมการพัฒนาบุคคล คลองเตย ประมาณ ๒๗๐ คนมาร่วมกิจกรรม และดูหนังพระพุทธเจ้าโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย เด็กๆ รู้สึกสนุกและตื่นเต้นที่ได้มีโอกาสดูหนังเรื่องนี้

โครงการนี้จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมความรู้และจิตสำนึกเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา ศิลธรรม และจริยธรรมแก่เยาวชนที่จะเป็นกำลังสำคัญของชาติต่อไปในอนาคต

เอ็กซอนโมบิลมอบทุน “เอสโซ่เสริมสร้างทักษะบัญชีควบญี่ปุ่น” ให้จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นางพรรณทิพา รลานนท์ (ที่ ๔ จากซ้าย) กรรมการและผู้จัดการศูนย์บริการธุรกิจ บริษัท เอ็กซอนโมบิล จำกัด มอบทุนการศึกษา “เอสโซ่เสริมสร้างทักษะบัญชีควบญี่ปุ่น” จำนวน ๒๕๐,๐๐๐ บาท ให้แก่นิสิตสาขาวิชาบัญชี หลักสูตรบัญชีบัณฑิต คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่เลือกเรียนภาษาญี่ปุ่นควบคู่ไปกับภาษาอังกฤษในมหาวิทยาลัย หรือสมัครเรียนหลักสูตรภาษาญี่ปุ่นกับสถาบันสอนภาษาที่กำหนด โดยมี ผศ.ดร. อรรถนพ ตันละมัย (ที่ ๓ จากขวา) คณบดี เป็นผู้รับมอบ เมื่อเร็วๆ นี้ ที่คณะพาณิชยศาสตร์ และการบัญชี จุฬาฯ

บริษัท เอ็กซอนโมบิล จำกัด เล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาบุคลากร เพื่อรองรับความเปลี่ยนแปลงดังกล่าว จึงจัดมอบทุนการศึกษา “เอสโซ่เสริมสร้างทักษะบัญชีควบญี่ปุ่น” เพื่อสนับสนุนให้นิสิตในสาขาวิชาบัญชี ตระหนักถึงความสำคัญของการเพิ่มพูนความรู้และทักษะด้านภาษาต่างประเทศนอกเหนือจากภาษาอังกฤษ ซึ่งจะช่วยเพิ่มโอกาสในตลาดแรงงานของนิสิตหลังจบการศึกษา และพัฒนาทรัพยากรบุคคลในประเทศไทยในระยะยาวเพื่อตอบรับกับความต้องการด้านธุรกิจระหว่างประเทศที่มีประสิทธิภาพต่อไป

เอสโซ่น้อมเกล้าฯ ถวายรถตู้เย็นบรรจุทุกโลหิตสำหรับสภากาชาดไทย

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในฐานะองค์อุปนายิกา ผู้อำนวยการ สภากาชาดไทย ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระราชวโรกาสให้คณะผู้บริหารบริษัท เอสโซ่ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) นำโดย นายแดเนียล อี. โลอ้อนส์ ประธานกรรมการและกรรมการผู้จัดการ เข้าเฝ้าน้อมเกล้าฯ ถวายรถตู้เย็นบรรจุทุกโลหิต สำหรับใช้ในกิจการของศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย พิธีมอบจัดขึ้นเมื่อเร็ว ๆ นี้ ที่สภากาชาดไทย กรุงเทพฯ

บริษัท เอสโซ่ฯ ดำเนินธุรกิจในประเทศไทยมานานกว่าหนึ่งศตวรรษ โดยยึดหลักการเป็นพลเมืองดี มีนโยบายรับผิดชอบต่อสังคม และให้การสนับสนุนกิจกรรมเพื่อสังคมด้านต่างๆ อาทิ โครงการในพระราชดำริเพื่อการพัฒนาชนบท ด้านการศึกษา ศิลปะวัฒนธรรม การอนุรักษ์สภาพแวดล้อมและการส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน ในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงเจริญพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา บริษัทฯ จึงจัดซื้อรถตู้เย็นบรรจุทุกโลหิตซึ่งสามารถเก็บรักษาโลหิตที่ขนส่งให้มีคุณภาพดี ซึ่งเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของศูนย์บริการโลหิต

พลังแห่งศักยภาพ พลังงานที่เราภูมิใจ

บริษัท เอสโซ่ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) และบริษัทในเครือ เอ็กซอนโมบิล มุ่งมั่นนำประสบการณ์กว่าหนึ่งร้อยปีในประเทศไทย มาสร้างสรรคบริการด้านพลังงาน เพื่อมอบความพึงพอใจให้คนไทย และช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศไทยให้เดินหน้าอย่างไม่หยุดยั้ง ในแต่ละวัน ผลิตภัณฑ์เปี่ยมคุณภาพหลากหลายจากโรงกลั่นระดับ มาตรฐานโลกของเอสโซ่ที่ศรีราชา จะขนส่งผ่านทางท่อส่งน้ำมัน ทางเรือ และทางรถบรรทุก ไปยังเครือข่ายสถานีบริการเอสโซ่และช่องทาง การจัดจำหน่ายทั่วประเทศ เราภูมิใจที่ได้ตอบสนองความต้องการของคนไทย หลายล้านคนด้วยผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมที่มีคุณภาพ ด้วยความรับผิดชอบ ต่อสิ่งแวดล้อมและสังคมไทย พร้อมความมุ่งมั่นที่จะช่วยสร้าง ความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศไทยและชาวไทยอย่างต่อเนื่อง

เรา ร่วมกัน ประสานพลังแห่งศักยภาพเพื่อสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ ที่มีคุณภาพเพื่อคุณ

www.esso.co.th

ExxonMobil
มุ่งมั่น สรรค์สร้างพลังงานโลก